

საქართველოს კომუნიკაციების
ეროვნული კომისია

წლიური ანგარიში
2005 წ.

საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისია

სარჩევი	გვერდი
თავი I - საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისია	4
ანგარიშვალდებულება და სტრუქტურა	4
საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისიის წევრები	4
კომისიის რესურსები	6
ადამიანური რესურსები	6
კომისიის ბიუჯეტი და ფინანსური რესურსები	9
მარეგულირებელი კანონმდებლობა	12
კომისიის ფუნქციები, უფლებამოსილება და ვალდებულებები	13
თავი II- 2005 წელს კომისიის მიერ განხორციელებული საქმიანობის ანალიზი	15
კომისიის დადგენილებები	15
კომისიის გადაწყვეტილებები	18
სანქცირება	19
სტატისტიკური ანგარიშგების სისტემა	20
ავტორიზაციის ფორმა	20
კომერციული კონკურსები	20
“აკვაფონის საქმე”	20
ბაზრის სეგმენტებზე კონკურენციის კვლევა და ანალიზი	21
დავების განხილვა	22
მომხმარებელთა უფლებების დაცვა	22
საერთაშორისო ურთიერთობები	23
რადიოსიხშირული სპექტრის მონიტორინგის სისტემა	23
თავი III- საქართველოს ელექტრონული საკომუნიკაციო მომსახურების ბაზრის მიმოხილვა	24
საქმიანობაზე გაცემული ლიცენზიები და დინამიკა წლების მიხედვით	24
ელექტრონული კომუნიკაციების მომსახურების ბაზრის განვითარების მიმოხილვა	27
დარგის შემოსავლების წილი ეკონომიკის მთლიან შიდა პროდუქტში	29
ელექტრონული საკომუნიკაციო მომსახურების ბაზრის სეგმენტების განვითარების დინამიკა	29
ფიქსირებული საკომუნიკაციო მომსახურება	30
მობილური საკომუნიკაციო მომსახურება	33
ინტერნეტის ქსელით მომსახურება	34
საფოსტო მომსახურება	35
ტელე-რადიო მაუწყებლობა	36
დანართი 1 აუდიტის დასკვნა	

მისია

საქართველოს მეგზური საინფორმაციო კომუნიკაციების ერაში

ხელვა

- საინფორმაციო საზოგადოების ჩამოყალიბებისა და შემდგომი განვითარების ხელშეწყობა
- ელექტრონული საკომუნიკაციო მომსახურების ბაზრის განვითარების ხელშეწყობა
- საბაზრო გარემოში მიმდინარე პოზიტიური ცვლილებების გაღრმავება, რეგულირების მოქნილი და ადექვატური რეაგირების მექანიზმების ამოქმედება
- ბაზრის მონაწილე კომპანიებსა და მომხმარებლებს შორის ნდობის ფაქტორის ამაღლება და მედიატორის როლის შესრულება
- საინვესტიციოდ მიმზიდველი და სტაბილური ბიზნეს გარემოს შენარჩუნება

ღირებულებები:

ჩვენ გვჯერა, რომ:

ელექტრონული საკომუნიკაციო ქსელების განვითარება, ინოვაციური ტექნოლოგიების დანერგვა და მომსახურების ბაზრის გაფართოება ხელს უწყობს ქვეყნის ზოგად ეკონომიკურ განვითარებას

დარგში დია და გამჭვირვალე ურთიერთობები ხელს უწყობს ბაზრის მონაწილეებსა და მომხმარებლებს შორის ნდობის გაღრმავებას

თანასწორუფლებიანობა და მარეგულირებელი გადაწყვეტილების მიღებისას არაადისკრიმინაციულობის პრინციპის დაცვა არის ბაზარზე კონკურენციის განვითარების ხელშეწყობისა და ინოვაციების დამკვიდრების წინაპირობა

სტაბილური და პროგნოზირებადი გარემო, ინვესტიციების მოზიდვის, ასევე ინოვაციების და ახალი ტექნოლოგიების დანერგვის საწინდარია

გამჭვირვალე რეგულირებას მყარი საბაზრო პრინციპების დამკვიდრებასა და ეკონომიკის დერეგულაციამდე მიყვავართ

რეგულირების მოქნილი მექანიზმების ამოქმედება, ბაზარზე მიმდინარე პროცესებზე ორიენტირებულობა, მარტივი, გამჭვირვალე და გასაგები წესების დამკვიდრება, ეფექტიანობისა და შედეგიანობის მიღწევის საწინდარია

ელექტრონული საკომუნიკაციო ბაზრის ცალკეულ სეგმენტზე კონკურენციის გაღრმავება და განვითარება, მომხმარებელთა უფლებების დაცვა და შემლული რესურსების ეფექტურად განაწილება ელექტრონული კომუნიკაციების დარგის მზარდი განვითარების წინაპირობაა

თავი I
საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისია

ანგარიშვალდებულება და სტრუქტურა

საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისია (შემდგომში “კომისია”), როგორც დამოუკიდებელი მარეგულირებელი ორგანო, თავის საქმიანობაში ხელმძღვანელობს დამოუკიდებლობის, საჯაროობისა და პასუხისმგებლობის პრინციპებით.

კომისია ანგარიშვალდებულია საზოგადოების წინაშე და ვალდებულია იმოქმედოს საზოგადოებრივი ინტერესების შესაბამისად, მისი საქმიანობა გამჭვირვალეა საზოგადოებისათვის, მისი სხდომები საჯარო და ღიაა დაინტერესებული პირებისათვის, იგი თავისი საქმიანობის შესახებ წლიურ ანგარიშს წარუდგენს საქართველოს პრეზიდენტსა და საქართველოს პარლამენტს.

კომისია წარმოადგენს კოლეგიალურ ორგანოს. იგი, თავისი უფლებამოსილების ფარგლებში, ხმათა უმრავლესობით, იღებს ადმინისტრაციულ სამართლებრივ აქტებს: დადგენილებას, გადაწყვეტილებას, აგრეთვე თავმჯდომარე გამოსცემს ბრძანებებს. კომისიის ადმინისტრაციულ სამართლებრივი აქტები შეიძლება გასაჩივრდეს სასამართლოში, კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისიის წევრები

კომისიის თავმჯდომარე - ბატონი დიმიტრი ქიგოშვილი

დიმიტრი ქიგოშვილი დაიბადა 1979 წლის 3 სექტემბერს, ქ. თბილისში.

2002 წელს დაამთავრა ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის იურიდიული ფაკულტეტი, სამართალმცოდნეობის სპეციალობით.

2001 წლიდან იყო იურიდიული ფირმა “ოქრუაშვილი და პარტნიორების” პარტნიორი.

2003 წლის მარტიდან მუშაობდა შპს “ქართული იურიდიული ჯგუფის” დირექტორად.

2003 წლის აგვისტოდან დაინიშნა საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისიის წევრად; მუშაობდა ამავე კომისიის მდივნად, თავმჯდომარის მოვალეობის შემსრულებლად.

2004 წლის 9 ივნისს პრეზიდენტის N 479 განკარგულების თანახმად, დაინიშნა საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისიის თავმჯდომარედ.

ჰყავს მეუღლე და ვაჟიშვილი.

კომისიის წევრი - ბატონი ლავით პაგარაია

ლავით პაგარაია დაიბადა 1971 წლის 1 ოქტომბერს, ქ. თბილისში.

1988 წელს, ქ. თბილისის 150-ე საშუალო სკოლის ოქროს მედალზე დამთავრების შემდეგ, სწავლა განაგრძო ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში ჯერ იურიდიულ, შემდეგ კი საერთაშორისო სამართლისა და საერთაშორისო ურთიერთობების ფაკულტეტზე. 1993 წელს დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი იურისტის კვალიფიკაციით.

1992-1993 წლებში იგი სწავლობდა ჯერ ნიურნბერგის, შემდეგ კი – საარლანდის უნივერსიტეტებში.

1992 წელს იყო საქართველოს სახელმწიფო საბჭოს წევრი.

1997 წლიდან მუშაობდა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის საერთაშორისო სამართლისა და საერთაშორისო ურთიერთობების ფაკულტეტზე, ჯერ მასწავლებლად, ხოლო 2004 წლიდან – დოცენტის თანამდებობაზე.

2005 წლიდან არის ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის იურიდიული ფაკულტეტის საერთაშორისო სამართლის ინსტიტუტის ასოცირებული პროფესორი. მიჰყავს ლექციების კურსი – „საერთაშორისო საჯარო სამართალი“.

1997 წლიდან 2000 წლის მაისის ჩათვლით მუშაობდა რადიო „თავისუფლების“ პოლიტიკურ მიმომხილველად. პარალელურად, 1996 წლიდან ეწეოდა საადვოკატო პრაქტიკას.

2000 წლის 11 ივნისს, საქართველოს პრეზიდენტის N596 განკარგულებით, დაინიშნა საქართველოს კავშირგაბმულობისა და ფოსტის სფეროში საქმიანობის მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის პირველი შემადგენლობის წევრად, უფლებამოსილების 2 წლის ვადით. 2002 წლის 11 ივნისს, საქართველოს პრეზიდენტის N751 განკარგულებით მეორე ვადით დაინიშნა საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისიის წევრად, უფლებამოსილების 6 წლის ვადით.

2002 წლის 18 სექტემბრიდან არის იურიდიულ მეცნიერებათა კანდიდატი.

ჰყავს მეუღლე და ორი შვილი.

კომისიის წევრი - ბატონი გიორგი ფრუიძე

გიორგი ფრუიძე დაიბადა 1968 წელს 23 სექტემბერს ქ. თბილისში. 1985 წელს დაამთავრა ქ. თბილისის N 102-ე საშუალო სკოლა. 1985-1992 წლებში სწავლობდა საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტის ჰიდრომელიორაციის ფაკულტეტზე.

2002-2004 წლებში სწავლობდა ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ეკონომიკის ფაკულტეტზე, სპეციალობით - ფინანსები და საბანკო საქმე.

1987-1989 წლებში იმყოფებოდა სავალდებულო სამხედრო სამსახურში.

1993-1994 წლებში მუშაობდა სს „საქგვირაბმშენის“ საკონსტრუქტორო ბიუროში ინჟინრის თანამდებობაზე.

1994-1996 წლებში მუშაობდა საქართველოს ჰიდრომეტეოროლოგიური დეპარტამენტის სამშენებლო სამმართველოში ინჟინრის თანამდებობაზე.

1996-2001 წლებში მუშაობდა ქ. თბილისის მერიის აღმინისტრაციული ინსპექციის სტრუქტურაში სხვადასხვა, ბოლოს განყოფილების უფროსის თანამდებობაზე.

2001-2003 წლებში (ლიკვიდაციამდე) მუშაობდა საქართველოს ქონების მართვის სამინისტროში სხვადასხვა თანამდებობაზე, მათ შორის ამავე სამინისტროს გენერალური ინსპექციის უფროსად, მინისტრის პირველ მოადგილედ.

2003 წლიდან 2004 წლის ივლისამდე მუშაობდა ს.ს.ი.პ. „საწარმოთა მართვის სააგენტოს“ თავმჯდომარის მოადგილედ.

2004 წლის 19 ივლისიდან დღემდე მუშაობს საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნულ კომისიაში კომისიის წევრის თანამდებობაზე.

ჰყავს მეუღლე და ვაჟიშვილი.

კომისიის წევრი - ბატონი ზურაბ ნონიკაშვილი

ზურაბ ნონიკაშვილი დაიბადა 1957წ. 6 ივლისს ქ. თბილისში. 1974 წელს დაამთავრა ქ. თბილისის მე-2 საშუალო სკოლა.

1975-1980 წლებში სწავლობდა ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ეკონომიკის ფაკულტეტზე, სპეციალობით მრეწველობის მკვლევარი ეკონომისტი.

1981 წ. მუშაობდა ს/გ “თემქის” სპეცსაკონსტრუქტორო ბიუროში ინჟინრის თანამდებობაზე.

საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისია

1981-1989 წლებში მუშაობდა ს/გ “სამთო ქიმი” სხვადასხვა თანამდებობაზე (ბოლოს მთავარი ბუღალტრის მოადგილე).

1989-1992 წლებში მუშაობდა “მე-4 მაცივარკომბინატში” საგეგმო-საწარმოო განყოფილების უფროსად.

1992-1993 წლებში მუშაობდა საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სასინჯი ბელამხედველობის სახელმწიფო ინსპექციაში მთავარ ბუღალტრად.

1993 წელს გაწვეულ იქნა საქართველოს შეიარაღებულ ძალებში, სადაც 2002 წლამდე მსახურობდა თავდაცვის სამინისტროს მთავარი სახამინო-საბიუჯეტო სამმართველოს საბიუჯეტო სამმართველოს უფროსის მოადგილედ/ბიუჯეტის დაგეგმვისა და ანალიზის განყოფილების უფროსად.

1998 წელს მივლინებულ იქნა გერმანიაში “ნატო”-ს სკოლაში.

არის თადარიგის ოფიცერი.

2003 წლის 30 ნოემბრიდან 2005 წლის 7 ივნისამდე მუშაობდა საქართველოს ცენტრალურ საარჩევნო კომისიაში შემდეგ თანამდებობებზე: კომისიის წევრი, კომისიის მდივანი, კომისიის თავმჯდომარის მოვალეობის შემსრულებელი.

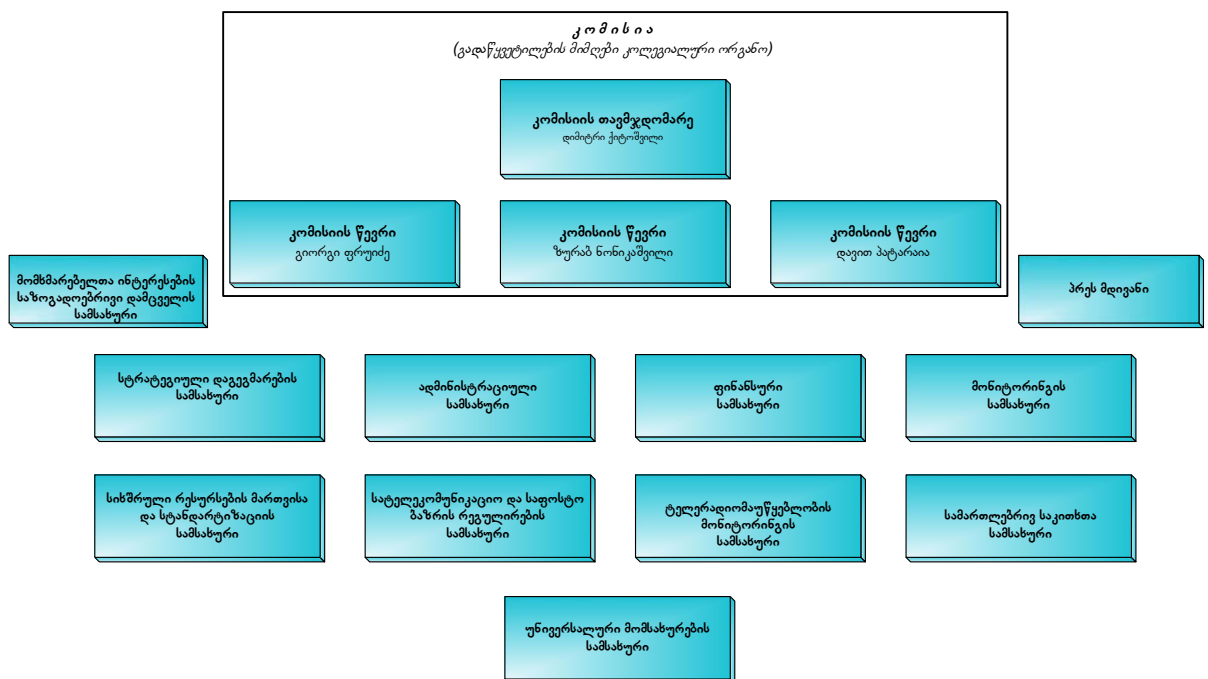
2005 წლის 5 ივლისიდან საქართველოს პრეზიდენტის 533-ე განკარგულებით დაინიშნა კომისიის წევრის თანამდებობაზე.

ჰყავს მეუღლე და ორი შვილი.

კომისიის რესურსები

ადამიანური რესურსები

საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისიის აპარატი შედგება 9 სტრუქტურული ერთეულისაგან: სტრატეგიული დაგეგმარების სამსახური, ადმინისტრაციული სამსახური, მონიტორინგის სამსახური, ფინანსური სამსახური, სატელეკომუნიკაციო და საფოსტო ბაზრის რეგულირების სამსახური, სამართლებრივ საკითხთა სამსახური, უნივერსალური მომსახურების სამსახური, სიხშირული რესურსების მართვისა და სტანდარტიზაციის სამსახური და მათემატიკური მონიტორინგის სამსახური. კომისიის აპარატის გარეთ ფუნქციონირებს მომხმარებელთა უფლებების დამცველის სამსახური და პრეს-მდივანი.

კომისიის აპარატის თანამშრომლები

სტრატეგიული დაგეგმარების სამსახური

უფროსი	- გელა ბუთბაია
წამყვანი სპეციალისტი	- გრიგოლ გოგელია
წამყვანი სპეციალისტი	- ანა მიქელაძე
სპეციალისტი	- მზია გოგილაშვილი
სპეციალისტი	- რევაზ სვანიძე
სპეციალისტი	- თამარ პოპიაშვილი

ადმინისტრაციული სამსახური

უფროსი	- იოსებ ხარებავა
უფროსის მოადგილე	- იუზა ლორია
მთავარი სპეციალისტი	- დავით ჭანკოტაძე
სპეციალისტი	- მათა ქაღვიშვილი
სპეციალისტი	- ნათია ჯანელიძე
სპეციალისტი	- რევაზ მორგოშია
სპეციალისტი	- დიმიტრი რაქვიაშვილი
ტექნიკური მდივნები	- ვერიკო შულღიაშვილი
	- ნინო კალანდაძე
	- ნინო ჯავახიძე
	- ნინო ჩიქოვანი

ფინანსური სამსახური

უფროსი	- იოსებ აბულაძე
სპეციალისტი	- ნატალია ჯანელიძე

მონიტორინგის სამსახური

უფროსი	- მიხეილ გოთოშია
მთავარი სპეციალისტი	- ციალა უჯმაჯურიძე

სიხშირული რესურსების მართვისა და სტანდარტიზაციის სამსახური

უფროსი	- სერგო შავეგულიძე
მთავარი სპეციალისტი	- თემურ ძაგნიძე
წამყვანი სპეციალისტი	- ნოდარ ასპანიძე
სპეციალისტი	- ანა დაბრუნდაშვილი
სპეციალისტი	- ბაზა გონჯილაშვილი
სპეციალისტი	- დავით ფულარიანი
მართვის ცენტრის უფროსი ინჟინერი	- რომან ქურდაძე
მობილური სისტემის უფროსი ინჟინერი	- ნიკოლოზ კონდოლეელი
უფროსი	- ოთარ ჯანაშია
ელექტრომექანიკოსი მობილური სისტემის მძღოლი	- კახაბერ მამისეიშვილი

საგელეკომუნიკაციო და საფოსტო ბაზრის რეგულირების სამსახური

უფროსი	- ელისო ასანიძე
მთავარი სპეციალისტი	- დავით ქუთათელაძე
წამყვანი სპეციალისტი	- ირმა ლეკანოსიძე
სპეციალისტი	- ნინო ნიჟარაძე
სპეციალისტი	- გოჩა გიორგაძე

ტელერადიომაუწყებლობის მონიტორინგის სამსახური

უფროსი	- გიორგი რაგიშვილი
წამყვანი სპეციალისტი	- ამირან შუშანაშვილი
სპეციალისტი	- მარიამ აროშიძე

სამართლებრივ საკითხთა სამსახური

უფროსი	- კახი ყურაშვილი
მთავარი სპეციალისტი	- ინგა თოდრია
წამყვანი სპეციალისტი	- ნიკოლოზ წერეთელი
წამყვანი სპეციალისტი	- გრიგოლ სულუხია

უნივერსალური მომსახურების სამსახური

უფროსისი მ.შ.	- დავით კიკნაძე
სპეციალისტი	- თიკო ტყეშელაშვილი

პრეს-მდივანი - სოფო ბრიტანჩუკი

მომხმარებელთა ინტერესების სამოგალოებრივი დამცველის სამსახური

მომხმარებელთა ინტერესების

სამოგალოებრივი დამცველი	- პავლე ბერია
უფროსი თანამშემწე	- რევაზ შავიშვილი
სპეციალისტი	- ალექსანდრე აბესაძე
სპეციალისტი	- ნათია შოვნაძე

ტექნიკური პერსონალი

ტექნიკოსი	- ნუკრი რაბზაძე
მწე	- გურაბ მინოტაძე
მექანიკოსი	- არტურ ავეტისოვი
ელექტრიკოსი	- ჯიმშერ სგვილია
კავშირგაბმულობის	
სპეციალისტი	- გივი ბროლაძე
მძღოლები	- აეთო ამირაჯიბი
	- სერგო ფეიქრიშვილი
	- არჩილ ნონიკაშვილი
	- ემზარ მათიაშვილი
დამლაგებლები	- ნარგიზა ზაქრაძე
	- იმოლდა საგანელიძე
	- გულიკო რევაზიშვილი
	- ალა ამირაჯიბი

კომისიის ბიუჯეტი და ფინანსური რესურსები

2005 წელს “ელექტრონული კომუნიკაციების” შესახებ კანონის ძალაში შესვლამდე რეგულირების საფასური და სალიცენზიო გადასახდელი წარმოადგენდა კომისიის ბიუჯეტის ფორმირების ძირითად წყაროებს. საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად სალიცენზიო გადასახდელის 20% ლიცენზიის მფლობელების მიერ ირიცხებოდა კომისიის ანგარიშზე და ამ თანხით ხორციელდებოდა კომისიის საქმიანობის დაფინანსება. სალიცენზიო გადასახდელი თანხის 80% კი მიემართებოდა კავშირგაბმულობისა და ფოსტის ქსელებითა და საშუალებებით მომსახურების ხელმისაწვდომობისა და მოთხოვნილების დაკმაყოფილების უზრუნველსაყოფად კომისიის მიერ სახელმწიფო ხაზინაში გახსნილ სპეციალურ ანგარიშზე (უნივერსალური მომსახურების ფონდი).

2005 წლის მეორე ნახევრიდან, “ელექტრონული კომუნიკაციების” შესახებ კანონის ძალაში შესვლის შემდგომ, კომისიის ბიუჯეტის დაფინანსების ძირითად წყაროდ განისაზღვრა რეგულირების საფასური. აღნიშნული კანონის მე-12 მუხლის მე-4 პუნქტის თანახმად, რეგულირების საფასურის ოდენობაა ავტორიზებული პირის მიერ განხორციელებული და რეგულირებას დაქვემდებარებული საქონლის (მომსახურების) მიწოდების ან/და შესრულებული სამუშაოს მთლიან ღირებულებასა (დღგ-ის გარეშე) და იმავე საანგარიშო თვეში სხვა ავტორიზებული პირების მიერ გაწეულ დაშვების ან/და ურთიერთჩართვის მომსახურებაზე აღიარებულ გადასახდელებს შორის სხვაობის 1 პროცენტი. “მაუწყებლობის შესახებ” საქართველოს კანონის მე-12 მუხლის მე-5 პუნქტის თანახმად რეგულირების საფასურის გადამხდელები არიან მაუწყებლობის სფეროში ლიცენზიის მფლობელები. რეგულირების საფასურის ოდენობაა ლიცენზიის მფლობელის მიერ განხორციელებული და რეგულირებას დაქვემდებარებული საქონლის (მომსახურების) მიწოდების ან/და შესრულებული სამუშაოს მთლიანი ღირებულების (დღგ-ის გარეშე) 1 პროცენტი.

2005 წლის კომისიის დამტკიცებული ბიუჯეტის შესაბამისად დაიგეგმა 6,440,665.67 ლარის ოდენობით შემოსავლების მიღება. ბიუჯეტის წლიური გეგმის ფაქტობრივი შესრულების მიხედვით, წლიურმა ღარიცხულმა შემოსავალმა ჯამში 9,993,991.37 ლარი შეადგინა, ანუ დაგეგმილზე 54.2%-ით მეტი. შემოსავლების სტრუქტურაში კომისიის საოპერაციო შემოსავლებიდან ღარიცხულმა რეგულირების საფასურმა შეადგინა 5,089,352.80 ლარი, ღარიცხულმა სალიცენზიო გადასახდელების 20%-მა - 4,830,478.57 ლარი.

საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისია

ცხრილი 1

	ბიუჯეტის მუხლები	წლიური გეგმით დამტკიცებული ბიუჯეტი (ლარი)	ფაქტიური შესრულება (ლარი)	გადახრა ლარი (+/-)	შესრულება გეგმიურთან %-ში
1	სულ წლიური შემოსავლები	6,440,655.67	9,933,991.37	3,493,335.70	54.24%
	1.1 წლიური საოპერაციო შემოსავლები	4,000,000.00	9,919,831.37		
	1.1.1 რეგულირების საფასური	-	5,089,352.80		
	1.1.2 სალიცენზიო გადასახდელის (20%)	-	4,830,478.57		
	1.2 სხვა შემოსავლები	-	14,160.00		
	1.3 გასული წლის ფინანსური რემონტის ფონდი	2,440,655.67			
2	სულ ხარჯები	6,225,043.00	5,114,583.75	-1,110,459.25	-17.84%
	2.1 ძირითადი საშუალებების შეძენა	2,500,000.00	1,681,176.01	-818,823.99	-32.75%
	2.2 წლიური საოპერაციო ხარჯები	3,475,093.00	3,285,115.20	-189,977.80	-5.47%
	2.2.1 საკანცელარიო, საფოსტო, პოლიგრაფიული და ეკონომიკური ხარჯები	60,000.00	88,034.48	28,034.48	46.72%
	2.2.2 კომუნიკაციის, ელექტროენერჯისა და წყლის ხარჯი	100,000.00	108,243.70	8,243.70	8.24%
	2.2.3 ავტომანქანების საწვავის, შენახვისა და რემონტის ხარჯები	70,000.00	67,284.79	-2,715.21	-3.88%
	2.2.4 მივლინების ხარჯები	100,000.00	158,702.92	58,702.92	58.70%
	2.2.5 საბანკო მომსახურების ხარჯები	8,000.00	12,838.67	4,838.67	60.48%
	2.2.6 კონფერენციების ჩატარების, მუშა სემინარების, კვალიფიკაციის ამაღლებისა და სპეციალისტთა და ექსპერტთა მომსახურების ხარჯები	50,000.00	30,359.99	-19,640.01	-39.28%
	2.2.7 სხვადასხვა საწვერო გადასახდლები	40,000.00	13,746.13	-26,253.87	-65.63%
	2.2.8 სამეცნიერო და საკონსულტაციო სამუშაოთა ხარჯები	80,000.00	55,200.00	-24,800.00	-31.00%
	2.2.9 წარმომადგენლობითი ხარჯები	10,000.00	19,719.69	9,719.69	97.20%
	2.2.10 მიმდინარე რემონტის ხარჯები	250,000.00	134,084.91	-115,915.09	-46.37%
	2.2.11 შრომის ანაზღაურება	2,005,415.00	1,995,100.84	-10,314.16	-0.51%
	2.2.12 სახ. ბიუჯეტის ანაზღაურება	621,678.00	399,020.16	-222,657.84	-35.82%
	2.2.13 სხვა საერთო საოპერაციო ხარჯები	80,000.00	202,778.92	122,778.92	153.47%
	2.3 მომხმარებელთა უფლებ. დაცვის სამსახურის ხარჯები	249,950.00	148,292.54	-101,657.46	-40.67%
3	სულ ფინანსური სარემონტო ფონდის ფორმირება	215,612.67	4,819,407.62		
	3.1 საანგარიშო წლის ფინანსური რემონტის ფონდი	215,612.67	4,819,407.62		
4	უნივერსალური მომსახურების ფონდი	-	5,118,900.18		

საანგარიშო წლის განმავლობაში ფაქტიურად ღარიცხული შემოსავლების მაგების ერთ-ერთ ძირითად ფაქტორს ღარგის საერთო შემოსავლების ზრდის გენდენცია წარმოადგენს.

2005 წლის მდგომარეობით საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო სამსახურის საოპერაციო დეპარტამენტში გახსნილ სპეციალურ ანგარიშზე (უნივერსალური მომსახურების ფონდი) ლიცენზიის მფლობელი კომპანიების მიერ 2001 წლიდან ჩარიცხული თანხების ოდენობამ ჯამში 5,950,647.44 ლარი შეადგინა, ხოლო მხოლოდ 2005 წელს ამ ანგარიშზე ჩარიცხულ იქნა 5,110,059.89 ლარი. უნივერსალური მომსახურების ფონდში 2005 წელს ღარიცხულმა თანხამ 5,118,900.18 ლარი შეადგინა.

კანონმდებლობით განსაზღვრული უფლებამოსილებებისა და ვალდებულებების განსახორციელებლად კომისიის დამტკიცებული ბიუჯეტის მუხლების შესაბამისად გაწეულმა ჯამურმა დანახარჯებმა 2005 წლის ფაქტიური მონაცემებით 5,114,583.75 ლარი შეადგინა, რაც ბიუჯეტით დაგეგმილ ოდენობაზე 1,110,459.25 ლარით ანუ 17,83%-ით ნაკლებია.

ძირითადი საშუალებების შეძენაზე კომისიის მიერ საანგარიშო პერიოდში გაწეულმა ხარჯმა 1,681,176.01 ლარი ანუ ბიუჯეტით დამტკიცებულზე 818,823.99 ლარით (67.25%-ით) ნაკლები შეადგინა, რაც ძირითადად, სიხშირული სექტორის მონიტორინგისა და დაგეგმარების პროგრამულ-ტექნიკური სისტემის აღჭურვილობის მოწოდებისა და მისი ექსპლუატაციაში გაშვების ვალდებულებით დაკავშირებულ პირობებში შეტანილმა კორექტივებმა განაპირობა.

კომისიის მიერ საოპერაციო საქმიანობაზე გაწეული ხარჯების ოდენობამ 2005 წელს 3,285,115.20 ლარი, ანუ ბიუჯეტით დამტკიცებულ ოდენობაზე 5,47%-ით ნაკლები შეადგინა.

საოპერაციო ბიუჯეტის ხარჯვითი ნაწილის ცალკეული მუხლების პრიორიტეტული დაფინანსების უზრუნველყოფის მიზნით კომისიამ, საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისიის დებულების მე-6 მუხლის მე-5 პუნქტით განსაზღვრული უფლებამოსილებების ფარგლებში, მიზანშეწონილად ცნო რიგ შემთხვევაში საოპერაციო დანახარჯების მუხლებში კორექტივების შეტანა და ცალკეულ მუხლებში მიღებული ეკონომიით გამოთავისუფლებული დამატებითი ფინანსური რესურსების საშუალებით სხვა პრიორიტეტული მუხლების დაფინანსება.

საკანცელარიო, საფოსტო, ქურნალ-გამეთეების შეძენისა და პოლიგრაფიული მომსახურების წლიურმა დანახარჯებმა 88,034.48 ლარი ანუ დაგეგმილზე 28,034.48 (46.72%-ით) ლარით მეტი შეადგინა, რაც ძირითადად განაპირობა აღნიშნული მუხლების ფაქტიური ხარჯის მაგებამ. მათ შორის: საკანცელარიო ხარჯებმა შეადგინა 11,141.09 ლარი, საფოსტო ხარჯებმა – 8,529.09 ლარი, პოლიგრაფიულმა ხარჯებმა – 53,363.00 ლარი, ხოლო ქურნალ-გამეთეების გამოწერის ხარჯებმა – 10,935.39 ლარი;

კომუნიკაციის, ელექტროენერჯისა და წყლის ხარჯმა ნაცვლად ბიუჯეტის გეგმით გათვალისწინებული 100,000.00 ლარისა შეადგინა 108,243.70 ლარი, ანუ დაგეგმილზე 8.24%-ით მეტი.

ავტომანქანების საწვავის, შენახვისა და რემონტის ხარჯებმა 2005 წლის ფაქტიური დანახარჯების მიხედვით შეადგინა 67,284.79 ლარი, რაც 2,715.21 ანუ 3.88%-ით ნაკლებია კომისიის ბიუჯეტით დამტკიცებულზე;

კომისიის წევრებისა და აპარატის მუშაკების მივლინებების დაფინანსებაზე გაწეული დანახარჯები გეგმით გათვალისწინებულთან შედარებით გაიზარდა 58,702.92 ლარით ანუ 58,70%-ით, რაც კომისიის საქმიანობის ეფექტიანობის გაზრდისათვის მიზნობრივი მივლინებების დანახარჯების დაფინანსების აუცილებლობით იყო გამოწვეული;

კონფერენციების ჩაგარების, მუშა სემინარების, კვალიფიკაციის ამაღლებისა და სპეციალისტთა და ექსპერტთა მომსახურების ხარჯებმა წლიური ფაქტიური მონაცემების

მიხედვით შეადგინა 30,359.99 ლარი, ანუ 19,640.01 ლარით (39.72%-ით) ნაკლებს ბიუჯეტით დამტკიცებულზე;

სამეცნიერო და საკონსულტაციო სამუშაოთა დაფინანსებაზე გაწეულმა ხარჯებმა შეადგინა 55,200.00 ლარი, ბიუჯეტით დამტკიცებულთან შედარებით 24,800.00 ლარით ანუ 31.00%-ით ნაკლები;

კომისიის ოფისის მიმდინარე რემონტზე გაწეულმა დანახარჯებმა შეადგინა 119,827.91 ლარი, ხოლო კომპიუტერული ტექნიკის რემონტის ხარჯებმა - 14,257.00 ლარი. სულ ჯამში ოფისის მიმდინარე სარემონტო და ტექნიკის შეკეთების ხარჯებმა ბიუჯეტით დამტკიცებულზე 115,915.09 (53,63%) ლარით ნაკლები შეადგინა.

შრომის ანაზღაურების ფაქტიურმა წლიურმა ხარჯებმა 1,995,100.84 ლარი ანუ ბიუჯეტით დამტკიცებულზე 10,314.16 ლარით ნაკლები შეადგინა;

2005 წელს 122,778.92 ლარით მეტი დაფინანსება მოითხოვა სხვა საერთო ხარჯების მუხლებით გათვალისწინებულმა ფაქტიურად განხორციელებულმა საქმიანობამ, აღნიშნული მუხლით გაწეულმა ჯამურმა დანახარჯებმა, ნაცვლად კომისიის ბიუჯეტით დადგენილი 80,000.00 ლარისა, შეადგინა 202,778.92 ლარი. გადახარჯვა გამოწვეული იყო კომისიის მიერ კანონმდებლობის მოთხოვნებიდან გამომდინარე სააგენტოების მეშვეობით განცხადებების საჯაროდ, გამრდილი მოცულობით გამოქვეყნებისათვის გადასახდელი ღირებულების მაგებამ, მისმა ოდენობამ 2005 წლის ფაქტიური მონაცემების მიხედვით 46,341.65 ლარი შეადგინა, კომისიის საოფისე შენობის დაცვის ხარჯებმა – 28,800.00 ლარი, კონდინციონერების გადატანის, მონტაჟისა და რემონტის ფაქტიურმა ხარჯებმა – 11,445.80 ლარი, ხოლო 2005 წლის გეგმით გათვალისწინებულმა ელექტრომაგნიტურ თავსებადობასა და ხელშეშლებზე დაკვირვების სამსახურის მიერ კომისიისათვის გაწეულმა მომსახურების ხარჯებმა შეადგინა 69,627.64 ლარი.

მომხმარებელთა უფლებების საზოგადოებრივი დამცველისა და სამსახურის საქმიანობაზე კომისიის მიერ გაწეულმა ფაქტიურმა დანახარჯებმა ბიუჯეტით გათვალისწინებული 249,950.00 ლარის ნაცვლად, 148,292.54 ლარი შეადგინა.

კომისიის ბიუჯეტის საშემოსავლო და ხარჯვითი ნაწილის მუხლების, აგრეთვე კომისიის საქმიანობაში ფინანსური აღრიცხვიანობის თაობაზე აუდიტორული შემოწმება ჩატარებულია და შემოწმების დასკვნები მოცემულია წლიური ანგარიშის დანართში.

მარეგულირებელი კანონმდებლობა

2005 წელს პრაქტიკულად დასრულდა ელექტრონული საკომუნიკაციო მომსახურების ბაზრის სისტემური რეფორმების პირველი ეტაპი, რომელიც 1999 წელს დაიწყო. რეფორმირების პროცესში ეკონომიკის ამ სექტორში ინსტიტუციონალური და სტრუქტურული ცვლილებები განხორცილდა. ჩამოყალიბდა ელექტრონული საკომუნიკაციო მომსახურების დარგის რეგულირების საუკეთესო საერთაშორისო და ევროპულ პრაქტიკასთან ჰარმონიზებული სამართლებრივი საფუძვლები.

ელექტრონული საკომუნიკაციო ქსელებითა და საშუალებებით მომსახურების დარგში განვითარებულმა დადებითმა ტენდენციებმა, და უფრო ფართო თვალთახედვით, ინოვაციური ელექტრონული საინფორმაციო ტექნოლოგიების დანერგვისა და საინფორმაციო საზოგადოების ფორმირების პროცესების გაღრმავებამ, მოითხოვა მნიშვნელოვანი საკანონმდებლო ცვლილების განხორციელების აუცილებლობა.

2005 წლის 6 ივნისს საქართველოს პრეზიდენტის საკანონმდებლო ინიციატივით საქართველოს პარლამენტის მიერ განხილულ და მიღებულ იქნა კომისიის მიერ შემუშავებული კანონი “ელექტრონული კომუნიკაციების შესახებ”, რომელშიც განისაზღვრა ქვეყნის ახლებური მიდგომა და ხედვა ელექტრონული კომუნიკაციების განვითარების საკითხებში, დაისახა დარგის შემდგომი ლიბერალიზაციის, კონკურენციის

გაფართოებისა და მსოფლიო საინფორმაციო და საკომუნიკაციო საზოგადოებასთან ჰარმონიზაციის პრიორიტეტები.

კანონმა გაითვალისწინა ევროკავშირის და მსოფლიო სავაჭრო ორგანიზაციის მიერ მომზადებული სარეკომენდაციო ღირებულებები და მოთხოვნები. მისი მიღებით გაღივდა კიდევ ერთი ნაბიჯი ევროპულ სივრცეში ინტეგრაციისაკენ.

“ელექტრონული კომუნიკაციების შესახებ” საქართველოს კანონით განისაზღვრა ელექტრონული კომუნიკაციების დარგის ლიბერალიზების პროცესების გაღრმავებისა და კონკურენტუნარიანი საბაზრო გარემოს პირობების ჩამოყალიბების ხელშემწყობი ძირითადი პრინციპები. ახალი საკანონმდებლო მარეგულირებელი ინიციატივებიდან ხაზგასასმელია: ელექტრონული კომუნიკაციების სფეროში საქმიანობის დაწყების და განხორციელების გამარტივების მიზნით დარგში საქმიანობის ინდივიდუალური ლიცენზირების რეჟიმის შეცვლა ერთიანი (გენერალური) ავტორიზების მარტივი სისტემით; რადიოსიხშირული სპექტრის რესურსების ბაზარზე პირველადი განთავსების შემდგომ ამ რესურსების მეორადი მიმოქცევის ბაზრის ჩამოყალიბება (სიხშირული რესურსებით მეორადი ვაჭრობის სისტემა); ელექტრონული საკომუნიკაციო ბაზრის სეგმენტებზე კონკურენციის ანალიზის ჩატარებისას მეთოდოლოგიური მიდგომების განხორციელება და მნიშვნელოვანი საბაზრო ძალის მქონე ოპერატორების გამოვლენა მათ მიერ უპირატესობის ბოროტად გამოყენების აკრძალვის მიზნით; კონვერგენციისა და ტექნოლოგიური ნეიტრალიტეტის პრინციპების აღიარება; ავტორიზებული პირების საქმიანობაში კანონმდებლობისა და კომისიის გადაწყვეტილებების შესრულების დროს გამოვლენილი დარღვევების შემთხვევებში სანქციების ეკონომიკური სისტემის ამოქმედება. ამ კანონში ასახული ახალი მიდგომების გათვალისწინებით, ცვლილებები და დამატებები შევიდა კომისიის მარეგულირებელი უფლებამოსილებებისა და ვალდებულებების განსაზღვრულ სხვა საკანონმდებლო ნორმატიულ აქტებში, მათ შორის “მაუწყებლობის შესახებ” (2004/12/23) და “დამოუკიდებელი მარეგულირებელი ორგანოების შესახებ” საქართველოს კანონებში, კომისიის რიგ მარეგულირებელ დებულებებსა და დადგენილებებში.

კომისიის ფუნქციები, უფლებამოსილებები და ვალდებულებები

ელექტრონული საკომუნიკაციო ქსელებითა და საშუალებებით საქმიანობის სფეროში კომისიის ძირითადი მარეგულირებელი უფლებამოსილებები და ვალდებულებები განსაზღვრულია საქართველოს კანონით “ელექტრონული კომუნიკაციების შესახებ”. კანონის თანახმად კომისიის ძირითადი ფუნქციებია:

- ელექტრონული კომუნიკაციების სფეროში საქმიანობის ავტორიზაცია;
- ამოწურვადი რესურსების მართვა და ეფექტიანად გამოყენების უზრუნველყოფა. რადიოსიხშირული სპექტრის ან/და ნუმერაციის რესურსით სარგებლობის უფლების მოპოვების გამჭვირვალე და არადისკრიმინაციული პირობებისა და წესების დადგენა, შესაბამისი ლიცენზიების გაცემა და გაუქმება;
- მომსახურების ბაზრის შესაბამისი სეგმენტების კვლევისა და ანალიზის ჩატარება, მნიშვნელოვანი საბაზრო ძალაუფლების მქონე ავტორიზებული პირების განსაზღვრა, კონკურენციის უზრუნველყოფის მიზნით ამ კანონით განსაზღვრული სპეციფიკური ვალდებულებების დაკისრება და მათ შესრულებაზე ბედამხედველობა და კონტროლი;
- ელექტრონული საკომუნიკაციო საშუალებების სერვიფიცირების, სტანდარტიზაციისა და მეტროლოგიური მომსახურების უზრუნველყოფა რადიოლანდგარებისა და საგელეკომუნიკაციო ტერმინალური მოწყობილობების სერვიფიცირების რეგლამენტის შესაბამისად;

- ელექტრონული საკომუნიკაციო ქსელის ელემენტებთან დაშვების ან/და ურთიერთჩართვის ტექნიკურ-ეკონომიკური და სამართლებრივი ურთიერთობების რეგულირება;
- ელექტრონული კომუნიკაციების სფეროში საქმიანობის განმახორციელებელ ავტორიზებულ პირთა შორის, აგრეთვე მათსა და მომხმარებლებს შორის წარმოშობილი დაავების გადაწყვეტა თავისი უფლებამოსილების ფარგლებში;
- ელექტრონული კომუნიკაციების სფეროში საქმიანობის ავტორიზებისა და რადიოსიხშირული სპექტრით ან/და ნუმერაციის რესურსით სარგებლობის ლიცენზიის პირობების დაცვაზე ზედამხედველობა და მათი დარღვევისას კანონით გათვალისწინებული ღონისძიებების გატარება;
- საზოგადოებასთან ღია, საჯარო და გამჭვირვალე ურთიერთობა;
- რადიოელექტრონული საშუალებების ელექტრომაგნიტური თავსებადობისა და მისი საერთაშორისო სამართლებრივი დაცვის ღონისძიებათა კოორდინაცია;
- ელექტრონული კომუნიკაციების სფეროში მოქმედ საერთაშორისო ორგანიზაციებში საქართველოს წარმოდგენა და მისი ინტერესების დაცვა საკუთარი უფლებამოსილებისა და საქართველოს მთავრობის მიერ დელეგირებული კომპეტენციის ფარგლებში;
- სამოყვარულო რადიოკავშირის დამყარებისა და სამოყვარულო რადიოსადგურების გამოყენების წესების განსაზღვრა;
- სხვა ფუნქციები, რომლებიც გამომდინარეობს ამ კანონიდან და კომისიის ამოცანებიდან;
- რადიოსიხშირული სპექტრით ან/და ნუმერაციის რესურსით სარგებლობის ლიცენზიის მფლობელთა შორის წარმოშობილი დაავების გადაწყვეტა თავისი უფლებამოსილების ფარგლებში.

საქართველოს კანონი “მაუწყებლობის შესახებ” განსაზღვრავს კომისიის მარეგულირებელ ფუნქციებსა და უფლებამოსილებებს მაუწყებლობის სფეროში. აღნიშნული კანონის შესაბამისად კომისია უზრუნველყოფს:

- მაუწყებლობის სფეროში სახელმწიფო პოლიტიკის ძირითადი მიმართულებების შესახებ წინადადებების შემუშავებას საზოგადოებრივი აზრისა და სამაუწყებლო ბაზრის კვლევის შედეგების გათვალისწინებით და მათ განხორციელებაზე ზედამხედველობას და კონტროლს;
- სალიცენზიო პირობების დადგენას, აგრეთვე ლიცენზიების გაცემას, მოდიფიცირებას, ლიცენზიების მოქმედების შეჩერებას და განახლებას, ლიცენზიების გაუქმებას;
- სიხშირული სპექტრის დადგენას და განაწილებას კანონით განსაზღვრული წესით;
- სიხშირეების მინიჭებას;
- ლიცენზიის მფლობელის მიერ კანონის მოთხოვნებისა და სალიცენზიო პირობების შესრულებაზე ზედამხედველობას და კონტროლს; კანონის მოთხოვნებისა და სალიცენზიო პირობების დარღვევის შემთხვევაში ლიცენზიის მფლობელებისთვის შესაბამისი სანქციების დაკისრებას;
- თავისი უფლებამოსილების ფარგლებში კონკურენტული გარემოს შექმნისა და განვითარების ხელშეწყობას, სალიცენზიო გადასახდელისა და რეგულირების საფასურის ოდენობისა და გადახდის წესის განსაზღვრას;
- საავტორო და მომიჯნავე უფლებების, მათზე ზეგავლენისაგან არასრულწლოვანთა დაცვის შესახებ და რეკლამის შესახებ საკანონმდებლო აქტების შესრულებაზე ზედამხედველობას და კონტროლს;

- ლიცენზიის მფლობელთა შორის, აგრეთვე მათსა და მომხმარებლებს შორის წარმოშობილი სადავო საკითხების გადაწყვეტას თავისი უფლებამოსილების ფარგლებში;
- სამართლებრივი აქტების მიღებას.

თავი II

2005 წელს კომისიის მიერ განხორციელებული საქმიანობის ანალიზი

2005 წელს კომისიამ, კანონმდებლობით მასზე დაკისრებული უფლებამოვალეობების შესრულებისას, სხვადასხვა საკითხთან და ამოცანების გადაჭრასთან დაკავშირებით მიიღო მარეგულირებელი ხასიათის ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტები, მათ შორის: დადგენილებები, გადაწყვეტილებები სიხშირული სპექტრის და ნუმერაციის რესურსებით სარგებლობის უფლების მინიჭებასთან, ოპერატორებს შორის წარმოშობილი დავების ღარეგულირებასთან, საკომუნიკაციო მომსახურების ბაზრის სეგმენტებზე კონკურენციის უზრუნველყოფასთან, მომხმარებელთა უფლებების დაცვასთან, ავტორიზებული პირებისა და ლიცენზიის მფლობელების საქმიანობაში გამოვლენილი დარღვევების აღკვეთასთან დაკავშირებით და სხვა. სულ 2005 წელს კომისიის მიერ მიღებული იქნა 12 დადგენილება და 818 გადაწყვეტილება.

კომისიის დადგენილებები

კომისიის მიერ 2005 წელს მიღებულ იქნა შემდეგი დადგენილებები:

N1 - “კოდის გამოყენებით საერთაშორისო სატელეფონო კავშირით მომსახურებაზე და სიხშირული სპექტრის გამოყენებით საქმიანობაზე სალიცენზიო გადასახდელის საწყისი ოდენობის განსაზღვრისა და სალიცენზიო გადასახდელის გადახდის წესის შესახებ დებულების დამტკიცების თაობაზე” საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისიის 2002 წლის 20 დეკემბრის N2 დადგენილებაში ცვლილებების და დამატებების შეგანის თაობაზე” - 2005/01/11

დადგენილებით დაზუსტდა რიგი მარეგულირებელი წესები კოდის გამოყენებით საერთაშორისო სატელეფონო კავშირით მომსახურებაზე და სიხშირული სპექტრის გამოყენებით საქმიანობაზე სალიცენზიო გადასახდელის საწყისი ოდენობის განსაზღვრის მეთოდოლოგიასთან და სალიცენზიო გადასახდელის გადახდის პირობებთან დაკავშირებით.

N2 - “საერთაშორისო სატელეფონო კავშირით მომსახურებაზე მღვრული ტარიფების დამტკიცების თაობაზე” საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისიის 2001 წლის 22 მაისის N5 დადგენილებაში ცვლილებების შეგანის შესახებ” - 2005/03/11

2005 წელს, კომისიამ გააანალიზა საერთაშორისო სატელეფონო კავშირით მომსახურების ბაზრის სეგმენტზე ჩამოყალიბებული კონკურენცია და მიიჩნია იგი დამაკმაყოფილებელად, გამოიყენა თავისი უფლებამოსილება და გააუქმა 2001 წელს დადგენილი საერთაშორისო სატელეფონო კავშირით მომსახურების მღვრული ტარიფები.

N3 - “საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისიის 2001 წლის 10 ივლისის N6 დადგენილებაში “კავშირგაბმულობის ქსელების ურთიერთჩართვის შესახებ დებულების დამტკიცების თაობაზე “ცვლილებებისა და დამატებების შეგანის შესახებ” - 2005/03/23

დადგენილებით მიღებული ცვლილებები და დამატებები შეეხო ურთიერთჩართვის ხელშეკრულების პირობებს, მათ შორის ადგილობრივი საგელეფონო კავშირის სისტემითა და ქსელით, სიხშირული სპექტრის გამოყენებით მოძრავი და ფიქსირებული რადიოსაგელეფონო კავშირით და ფიჭური მობილური საგელეფონო კავშირით მომსახურე ოპერატორების მიერ საკუთარ ქსელში საცალო საგელეფონო და ურთიერთჩართვის მომსახურების სახეებზე დადგენილი გარიფების ოდენობების ობიექტურად განსაზღვრისა და გამჭვირვალობის უზრუნველყოფის პირობებს.

N5 - საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნულ კომისიაში სამშენებლო-გექნიკური დოკუმენტაციის წარდგენისა და განხილვის შესახებ” დებულების დამტკიცების თაობაზე “საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისიის 2001 წლის 15 მაისის N2 დადგენილებაში ცვლილებების შეგანის შესახებ” - 2005/03/25

დადგენილებით გამარტივდა ლიცენზიის მაძიებლის მიერ წარდგენილი სამშენებლო-გექნიკური დოკუმენტაციის ქვეკომისიისათვის გადაცემისა და განხილვის ბოგიერთი პროცედურა.

N6 - “საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისიის საქმიანობის მარეგულირებელი წესების” დამტკიცების თაობაზე კომისიის 2003 წლის 27 ივნისის N 1 დადგენილებაში ცვლილებების და დამატებების შეგანის თაობაზე” - 2005/04/08

დადგენილების საფუძველზე, კომისიის საქმიანობის მარეგულირებელ წესებს დაემატა სამოყვარულო რადიოსადგურების რეგისტრაციისა და გამოყენების მარეგულირებელი ნორმები.

N7 - “საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისიის 2001 წლის 10 ივლისის N6 დადგენილებაში “კავშირგაბმულობის ქსელების ურთიერთჩართვის შესახებ დებულების დამტკიცების თაობაზე” ცვლილებებისა და დამატებების შეგანის შესახებ” საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისიის 2005 წლის N3 დადგენილების ძალადაკარგულად გამოცხადების თაობაზე”. - 2005/04/26

საქართველოს კანონის “ელექტრონული კომუნიკაციების შესახებ” მიღებასთან დაკავშირებით ძალადაკარგულად გამოცხადდა დადგენილება "კავშირგაბმულობის ქსელების ურთიერთჩართვის შესახებ“.

N8 - “საერთაშორისო საგელეფონო კავშირით მომსახურებაზე მღვრული გარიფების დამტკიცების თაობაზე” საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისიის 2001 წლის 22 მაისის N 5 დადგენილებაში ცვლილებების შეგანის შესახებ”. - 2005/ 05/19

დადგენილების მიღება დაკავშირებული იყო “ელექტრონული კომუნიკაციების შესახებ” საქართველოს კანონით განსაზღვრული გექნოლოგიური ნეიგრალიგეგის პრინციპების რეალიზაციასთან. შეგანილი ცვლილებებით გამოირიცხა ელექტრონული საკომუნიკაციო ქსელის მფლობელი ოპერატორების მიერ სხვადასხვა ურთიერთთავსებალი გექნიკური სტანდარტების გამოყენების შემლუფა. განისაზღვრა ადგილობრივი და საერთაშორისო საგელეფონო კავშირით მომსახურების ოპერატორების მიერ ურთიერთოპერაბელურობის უზრუნველყოფის მიზნით თავიანთი ქსელების მახასიათებლების ჰარმონიზებულ გექნიკურ სტანდარტებთან შესაბამისობაში მოყვანის თაობაზე ვალდებულების პირობები. დადგენილება საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს მიერ შეგანილი იქნა ნორმატიული აქტების სახელწიფო რეესტრში, თუმცა იგი ოფიციალურად არ გამოქვეყნებულა საქართველოს საკანონმდებლო მაცნეში. შემდგომში კომისიამ N 11 დადგენილებით, ძალადაკარგულად ცნო აღნიშნული დადგენილება.

N9 – “ურთიერთჩართვის მომსახურების მღვრული ტარიფების დამტკიცების თაობაზე” - 2005/06/06

დადგენილებით განისაზღვრა ურთიერთჩართვის ძირითადი მომსახურების მღვრული ტარიფები, შემდეგი ოდენობით:

- ფიჭური საგელეფონო კავშირის ოპერატორის საკუთარ ქსელში ურთიერთჩართვის ძირითადი მომსახურების ბარის წამოწყების ან/და დასრულების - 0,188 ლარი;
- ადგილობრივი კავშირის ოპერატორის საკუთარ ქსელში ურთიერთჩართვის ძირითადი მომსახურების ტარიფი ადგილობრივი კავშირის მონაში ბარის წამოწყება ან/და დასრულებაზე 0,04 ლარი; და
- ადგილობრივი კავშირის მონაში ტანდემური და ორმაგი ტანდემური ბარის წამოწყება ან/და დასრულებაზე 0,05 ლარი.

დადგენილებით, აგრეთვე, განისაზღვრა ფიჭური საგელეფონო კავშირის ოპერატორის ქსელიდან ადგილობრივი კავშირის ოპერატორის ქსელში ბარის დასრულების და ადგილობრივი კავშირის ოპერატორის ქსელიდან ფიჭური საგელეფონო კავშირის ოპერატორის ქსელში ბარის დასრულების მომსახურების ტარიფის დადგენის ზოგადი წესი.

N10 – “უნივერსალური მომსახურების შესახებ დებულების დამტკიცების თაობაზე” - 2005/09/16

დებულებით განისაზღვრა ელექტრონული კომუნიკაციების სფეროში უნივერსალური მომსახურების მიწოდების საკითხები.

N11 - “საერთაშორისო საგელეფონო კავშირით მომსახურებაზე მღვრული ტარიფების დამტკიცების თაობაზე საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისიის 2001 წლის 22 მაისის N5 დადგენილებაში ცვლილებების შეტანის შესახებ” - 2005/10/21

დადგენილებით ცვლილებები შევიდა კომისიის 2001 წლის 22 მაისის N 5 დადგენილებაში.

N12 - “რეგულირების საფასურის განსაზღვრისა და გადახდის წესის შესახებ” - 2005/10/28

“ელექტრონული კომუნიკაციების შესახებ” საქართველოს კანონის მე-12 მუხლის, „მაუწყებლობის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-12 მუხლის, „რეგულირების საფასურის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-3 მუხლის მე-2 პუნქტის შესაბამისად კომისიამ აღნიშნული დადგენილებით განსაზღვრა ელექტრონული კომუნიკაციებისა და მაუწყებლობის სფეროში მოქმედი პირების მიერ კომისიისათვის ყოველთვიურად წარსადგენი რეგულირების საფასურის დეკლარაციის ფორმა, მისი წარდგენის წესი.

N13 – “რადიოსიხშირული სპექტრით ან/და ნუმერაციის რესურსით სარგებლობის უფლების მოსაპოვებლად აუქციონის გამართვის დებულების დამტკიცების შესახებ”. - 2005/12/12

დებულებით დადგინდა სახელმწიფო რადიოსიხშირული სპექტრის ან ნუმერაციის რესურსით სარგებლობის ლიცენზიის მოსაპოვებლად აუქციონის გამართვისას კომისიის უფლებამოსილებები და ვალდებულებები, აუქციონის გამართვის პროცედურა, მათ შორის გამარჯვებულის გამოვლენისა და შესაბამისი სალიცენზიო მოწმობის გაცემის, რადიოსიხშირული რესურსით სარგებლობის ლიცენზიის მოსაპოვებლად აუქციონის ჩატარებისას რესურსით სარგებლობის საფასურის საწყისი ოდენობის განსაზღვრის,

ამოწურვადი რესურსებით სარგებლობის რაოდენობრივი, თვისობრივი და ღრობი განსაზღვრული ნორმები და წესები.

✳ კომისიის გადაწყვეტილებები

2005 წელს საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისიის მიერ მიღებულ იქნა 818 გადაწყვეტილება. აქედან:

ცხრილი 2

	გადაწყვეტილების გიპი	რაოდენობა
1	სიხშირეების მინიჭება	134
2	ლიცენზიის გაცემა	58
3	ლიცენზიის ვადის გაცემა/მოდიფიცირება	9
4	ლიცენზიის გადაპირება	2
5	ლიცენზიის გაუქმება	7
6	კომერციული კონკურსის გამოცხადება	11
7	გამარჯვებულად გამოვლენის შესახებ	12
8	დავის განხილვა (და მის ირგვლივ საკითხები)	21
9	წარმოების დაწყება (შეწყვეტა, ღლის დანიშვნა და სხვა)	50
10	ნუმერაციის რესურსის გამოყენებაზე ნებართვის გაცემის შესახებ	4
11	მალაღსისშირული მოწყობილობების გამოყენებაზე ნებართვის გაცემის შესახებ	17
12	მალაღსისშირული მოწყობილობების საქართველოში შემოგანაზე ნებართვის გაცემის შესახებ	89
13	საზღვაო ხომალდებისთვის სახმობისა და ამოცნობის ნიშნების გამოყენების და მინიჭების შესახებ	30
14	სამოყვარულო რადიოსადგურით სამოყვარულო რადიოკავშირის განსახორციელებლად რადიომოყვარულისათვის რადიოელექტრონული საშუალებებისა და მალაღსისშირული მოწყობილობების გამოყენებისათვის სახმობის მინიჭების შესახებ	63
15	გაფრთხილების შესახებ	67
16	მემობელ გერიგორიაზე რადიოსამაუწყებლო სადგურებისთვის მინიჭებული სიხშირეების გამოყენებაზე თანხმობის გაცემის შესახებ	71
17	განცხადების განუხილველად დატოვების შესახებ	13
18	კომისიის გადაწყვეტილებებში ცვლილებების შეგანის შესახებ	27
19	კომისიის ღლის წესრიგის მიღების შესახებ	52
20	სხვადასხვა	81

რადიოსიხშირული სპექტრით სარგებლობის უფლების მინიჭების თაობაზე მიღებული გადაწყვეტილებებიდან უმეტესი ნაწილი (134-იდან 132 გადაწყვეტილება) დაკავშირებული იყო შიდასაწარმოო და ტექნოლოგიური დანიშნულებით, არაკომერციული მიზნით რადიოსიხშირეების გამოყენებასთან.

რიგი გადაწყვეტილებებისა მიღებულ იქნა კომისიის მიერ ჩატარებული მონიტორინგის შედეგებზე დაყრდნობით. 2005 წელს ლიცენზირებული და ავტორიზებული პირების მიერ კანონმდებლობის მოთხოვნების დაცვის უზრუნველყოფის მიზნით კომისიამ მიიღო გადაწყვეტილებები, მათ შორის: 67 გადაწყვეტილება დარღვევების აღმოფხვრის თაობაზე გაფრთხილების შესახებ, აქედან 62 შემთხვევა შეეხო ტელეკომპანიების და 5 გადაწყვეტილება საკომუნიკაციო კომპანიების საქმიანობისას გამოვლენილ დარღვევებს. ტელეკომპანიების შემთხვევაში, პრაქტიკულად ყველა გაფრთხილება დაკავშირებული იყო “საავტორო და მომიჯნავე უფლებების” და “მაუწყებლობის შესახებ” საქართველოს კანონების მოთხოვნების დაცვის უზრუნველყოფის საკითხებთან.

2005 წელს კომისიის მიერ ლიცენზიებთან დაკავშირებით მიღებული გადაწყვეტილებებიდან:

- ლიცენზიების გაცემასთან დაკავშირებული იყო - 58,
- სალიცენზიო პირობების მოდიფიცირებასთან - 7,
- ლიცენზიის მოქმედების ვადის გაგრძელებასთან - 2,
- ლიცენზიის გადაპირებასთან - 2,
- კონკურსში გამარჯვებულად ცნობასთან - 12, და
- ლიცენზიის გაუქმებასთან - 7 გადაწყვეტილება.

სანქცირება

ჯარიმის დაკისრება

2005 წელს, საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნულმა კომისიამ ცხრა შემთხვევაში გამოიყენა თავისი უფლებამოსილება და საქართველოს ბიუჯეტის სასარგებლოდ საერთო ჯამში 28 ათასი ლარის ადმინისტრაციული სახელის გადახდა დააკისრა სხვადასხვა კომპანიას. აქედან 6 შემთხვევაში, კომისიამ აღნიშნული სანქციების ზომა გამოიყენა ლიცენზიის მფლობელი კომპანიების მიმართ უცხოური არხების საავტორო უფლებების დარღვევით უკანონოდ რეგრანსლირების გამო. ერთ შემთხვევაში, ადგილი ჰქონდა მხაგრული ფილმის ეთერში გადაცემას, შესაბამისი უფლების არქონის პირობებში. ორჯერ კი, კომისიამ დააჯარიმა ამიერკავკასიაში რუსეთის ჯარების დაჯგუფება სიხშირული რესურსების უკანონოდ გამოყენებისა და გადაცემების რეგრანსლირებისათვის.

მაწვე ბეგავლენისგან არასრულწლოვანთა დაცვა

2005 წელს გამოვლინდა ცალკეული სამაუწყებლო კომპანიების მიერ „მაუწყებლობის შესახებ“, „მაწვე ბეგავლენისგან არასრულწლოვანთა დაცვის შესახებ“, „რეკლამის შესახებ“ საქართველოს კანონების მოთხოვნების შეუსრულებლობის ფაქტები. საზოგადოების მხრიდან კომისიისთვის მომართვის საფუძველზე დარღვევებთან დაკავშირებით კომისიამ დაიწყო საჯარო ადმინისტრაციული წარმოება. კომისიამ დადასტურებულად სცნო შპს “მზის” და შპს “სამაუწყებლო კომპანია რუსთავი 2”-ის მიერ “მაწვე ბეგავლენისგან არასრულწლოვანთა დაცვის შესახებ” კანონის მოთხოვნების დარღვევის ფაქტი და შესაბამისად ორივე კომპანიას დააკისრა 5 ლლის ვადაში საკუთარ ეთერში, საუკეთესო

დროს დეკლარაციის გადაცემა მის მიერ აღნიშნული დარღვევების თაობაზე. აგრეთვე, 10 დღის ვადაში მათ კანონიერ მფლობელობაში არსებული ფილმების ინვენტარიზაცია მათთვის კანონით გათვალისწინებული კატეგორიების მინიჭების მიზნით.

ამავე დროს, შესაბამისი სამართლებრივი საფუძვლებისა და გარემოებების არარსებობის გამო კომისიამ არ დააკმაყოფილა მოთხოვნები: შპს “სამაუწყებლო კომპანია რუსთავი 2”-ის ლიცენზიის შეჩერების, შპს “მგე”-ს გაფრთხილების, შპს “ტელეკომპანია თბილისის” დაჯარიმებისა და მისთვის ლიცენზიის შეჩერების, შპს “ტელემედისათვის” და შპს “ტელეკომპანია თბილისისათვის” დეკლარაციის გადაცემის ვალდებულების დაკისრების თაობაზე.

სტატისტიკური ანგარიშგების სისტემა

მაუწყებლობისა და ელექტრონული საკომუნიკაციო მომსახურების ბაზრის კონკრეტული სეგმენტების განვითარების თაობაზე კვლევისა და ანალიზის სისტემის ამოქმედებისათვის კომისიამ მიიღო გადაწყვეტილება დარგის სტატისტიკური მონაცემების საანგარიშგებო სისტემის ჩამოყალიბების შესახებ.

გადაწყვეტილებით განისაზღვრა ელექტრონული საკომუნიკაციო მომსახურების და მაუწყებლობის ბაზრის სეგმენტებში მოქმედი პირების მიერ თავიანთი საქმიანობის შესახებ ფინანსურ-ეკონომიკური და ტექნიკური მონაცემების თაობაზე კომისიისათვის ინფორმაციის მიწოდების ფორმები და ვადები, მონაცემების ანალიზის, შეფასებისა და ელექტრონული კომუნიკაციების ბაზრის განვითარების ტენდენციების გამოვლენის ეფექტური კრიტერიუმები.

ავტორიზაციის ფორმა

“ელექტრონული კომუნიკაციების შესახებ” საქართველოს კანონის მოთხოვნების შესაბამისად კომისიამ შეიმუშავა და მიღებული გადაწყვეტილებით დაამტკიცა ელექტრონული საკომუნიკაციო მომსახურების სფეროში საქმიანობის მსურველი პირების ავტორიზაციის სპეციალური ფორმა (დეკლარაცია).

კომერციული კონკურსები

კომისიის მიერ 2005 წელს ჩატარდა კომერციული კონკურსები სიხშირული სპექტრის გამოყენებით საქმიანობის ლიცენზიის, სიხშირული სპექტრის რესურსებით სარგებლობაზე უფლების, აგრეთვე გელერადიომაუწყებლობის განსახორციელებლად ლიცენზიის მოსაპოვებლად. კომერციული კონკურსები და აუქციონები ჩატარდა:

- ფიჭური საგელეფონო კავშირით მომსახურებაზე 850 მგჰც სიხშირულ დიაპაზონში;
- მოძრავი და ფიქსირებული რადიოსაგელეფონო კავშირით საქმიანობაზე 1900 მგჰც სიხშირულ დიაპაზონში;
- გელერადიომაუწყებლობის სხვადასხვა სახეზე, მათ შორის საეთერო სპეციალიზებულ და კერძო საერთო რადიომაუწყებლობაზე, აგრეთვე საეთერო საერთო ტელემაუწყებლობაზე.

“აკვაფონის საქმე”

2003 წლიდან კომისიისათვის ცნობილია, რომ აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ტერიტორიაზე ფუნქციონირებს GSM ოპერატორი ს/ს “აკვაფონი”, რომელიც, სავარაუდოდ წარმოადგენს რუსული კომპანია “მეგაფონის” მიერ

კონტროლირებად კომპანიას. “მეგაფონის” წარმომადგენლები, ოფიციალურად უარს აცხადებენ, “აკვაფონთან” როუმინგის გარდა რაიმე სახის ბიზნეს კავშირზე, თუმცა ამავე დროს, ხშირად იხსენიებენ მას საკუთარ გამოსვლებში და პრეს-რელიზებში. “აკვაფონი” ფუნქციონირებს 900 MHz ზოლში და იყენებს კოდს 282-67.

საკითხის არსებითი მხარის ნათლად გამოსაკვეთად მნიშვნელოვანია კოდების განაწილების პროცედურის გაშუქება.

უპირველეს ყოვლისა, “საერთაშორისო საგელეკომუნიკაციო გაერთიანება” - (ITU), ორგანიზაცია, რომელიც წესდებით ასრულებს კოდების განაწილების საკითხებში საერთაშორისო მაკოორდინირებელ ფუნქციას, ანიჭებს კოდს (ე.წ. “MCC კოდი”) ქვეყანას მობილური კავშირის ქსელებით საქმიანობის წარმოებისათვის. საქართველოს შემთხვევაში ქვეყნისათვის მინიჭებულია კოდი 282 (ისევე, როგორც საერთაშორისო საგელეფონო კავშირისათვის 995 კოდია მინიჭებული).

ყოველ ავტორიზებულ პირს მობილური საკომუნიკაციო მომსახურების მიწოდებაზე საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი ავტორიზების პროცედურის გავლის შემდგომ ენიჭება საქსელო იდენტიფიცირების (ე.წ. “MNC კოდი”) კოდი (მაგალითად 01, 02, 03 და ა.შ.). კოდის ამ მეორე სეგმენტის მინიჭების შესახებ გადაწყვეტილებას იღებს საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისია, რომელიც მიღებული გადაწყვეტილების შესახებ ინფორმაციას აწვდის ITU-ს საკოორდინაციო მონაცემთა ბაზაში შეგანის მიზნით.

კომპანია “აკვაფონი” არ არის რეგისტრირებული საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნულ კომისიაში, მას არ გაუვლია მობილური კავშირით მომსახურების საქმიანობაზე ავტორიზაცია და შესაბამისად, კომისია ვერ მიიღებდა გადაწყვეტილებას ამ კომპანიისათვის 282-67 MNC კოდის მინიჭებაზე. კომისიაში არსებული ინფორმაციით კომპანია “აკვაფონი” ასევე არ არის რეგისტრირებული რუსეთის ფედერაციაში.

ბემოთ თქმულიდან გამომდინარე, კომპანია “აკვაფონი” არ წარმოადგენს ავტორიზებულ პირს, შესაბამისად, მას კანონმდებლობის მოთხოვნების შესაბამისად ოფიციალურად არ აქვს მინიჭებული 282-67 კოდი და იგი არ არის გადასახადის გადამხდელი საქართველოს ბიუჯეტში. იგი ფუნქციონირებს არალეგალურად. კოდის უკანონოდ გამოყენების გარდა, იგი ასევე უკანონოდ იყენებს GSM სისტემებს, რომლებიც სხვა კომპანიებზეა გაცემული კანონმდებლობის მოთხოვნების დაცვით.

ფაქტიურად აღნიშნული კომპანია არსებობს, ფუნქციონირებს, იყენებს საქართველოსათვის მინიჭებულ MCC კოდს და მიითვისა MNC კოდი 67, რომელიც საერთაშორისო მასშტაბით, არამართლზომიერი გზებით, ცნობადი გახადა.

კომისიამ არერთხელ მიმართა ITU-ს აღნიშნული საკითხის თაობაზე, თუმცა მიღებულ ოფიციალურ წერილებზე დაყრდნობით, საერთაშორისო ორგანიზაცია კავშირში არ არის შექმნილ ვითარებასთან და მისი წესდების შესაბამისად, მას რაიმე აღმკვეთი ზომის მიღება არ შეუძლია.

ბაზრის სეგმენტებზე კონკურენციის კვლევა და ანალიზი

2005 წლის განმავლობაში, კომისიის მიერ რამდენჯერმე ჩატარდა ბაზრის სხვადასხვა სეგმენტზე ჩამოყალიბებული კონკურენციის კვლევა და ანალიზი. ჩატარებული კვლევის საფუძველზე კომისიამ მიიღო გადაწყვეტილებები, რომელთა შესაბამისად გამოვლინდა ბაზრის შესაბამის სეგმენტებზე მნიშვნელოვანი საბაზრო ძალის მქონე ოპერატორები და განისაზღვრა კონკურენციის უზრუნველყოფის მიზნით მათზე დასაკისრებელი ვალდებულებების, მათ შორის: საქმიანობასთან დაკავშირებული ინფორმაციის გამჭვირვალობის, დისკრიმინაციის აკრძალვის, ელექტრონული საკომუნიკაციო ქსელის შესაბამის ელემენტებთან დაშვების, საგარიფო რეგულირების და ხარჯთაღრიცხვის ვალდებულების არსებითი პირობები. კომისიის მიერ

კონკურენციის უზრუნველყოფის მიზნით ბაზრის კვლევა და ანალიზი ჩაგარდა ბაზრის შემდეგ სეგმენტებზე:

- სახაზო საკაბელო წყვილებთან დაშვების (სააბონენტო ხაზების იჯარა) მომსახურების ბაზრის სეგმენტი;
- საკომუნიკაციო კანალიზაციაში არხებთან დაშვების და კაბელების გაგარების მომსახურების ბაზრის სეგმენტი ;
- ფიქსირებული საკომუნიკაციო ქსელებით ბოლო მომხმარებლების ადგილობრივი და საქალაქთაშორისო საგელეფონო კავშირით მომსახურების ბაზრის სეგმენტი;
- ფიქსირებული საკომუნიკაციო ქსელების ოპერატორების მიერ ადგილობრივი მომსახურების ზონაში საგელეფონო მარების წამოწყება/დასრულების მომსახურებს ბაზრის სეგმენტი.

დავების განხილვა

კომისიამ 2005 წლის განმავლობაში განიხილა კომპანიებს შორის მიმდინარე 12 დავა. დავები ძირითადად შეეხებოდა:

- ურთიერთჩართვის ხელშეკრულების პირობებთან დაკავშირებულ საკითხებს;
- ურთიერთჩართვისა და დაშვების გაწეულ მომსახურებაზე ანგარიშსწორებას, გარიფების ოლენობებს;
- დადებული ურთიერთჩართვის ხელშეკრულების პირობების შეუსრულებლობას;
- სააბონენტო წყვილებთან შეუზღუდავი დაშვების უზრუნველყოფას და პირობებს, თანალოკაციის ფართის გამოყოფას;
- ნუმერაციის რესურსებით სარგებლობის პირობების დარღვევას;
- ურთიერთჩართვის დამატებითი და გაფართოებული მომსახურების სახეებზე ხარჯზე ორიენტირებული გარიფის დადგენას და სხვა.

უმრავლეს შემთხვევაში, დავები მიმდინარეობდა სს “საქართველოს გაერთიანებულ საგელეკომუნიკაციო კომპანიასთან” (8 შემთხვევა); 3 დავა დასრულდა ოპერატორებს შორის მორიგებით.

მომხმარებელთა უფლებების დაცვა

მომხმარებელთა უფლებების დაცვისა და მიწოდებული მომსახურების ხარისხის გაუმჯობესების უზრუნველყოფა წარმოადგენს კომისიის საქმიანობაში ერთ-ერთ პრიორიტეტულ ამოცანას.

2005 წელს, მომხმარებლებისაგან შემოსული განცხადებებისა და საჩივრების ანალიზიდან გამოიკვეთა მომსახურების ხარისხთან დაკავშირებით რამდენიმე ძირითადი პრობლემა, კერძოდ:

1. საგელეფონო ხაზებში მესამე პირთა მხრიდან არასანქცირებული ჩართვა;
2. ინტერნეტით ე.წ. ვირუსული პროგრამების საშუალებით მომხმარებლის ნებართვის გარეშე საერთაშორისო მარების განხორციელება;
3. უხარისხო საგელეფონო მომსახურება, დაუსაბუთებელი ანგარიშების გამოწერა და გელეფონების გათიშვა;
4. მომხმარებელთა ინფორმირებასთან დაკავშირებული ხარვეზები;
5. მაუწყებლობის დარგში არასრულწლოვანთა მხენე მაგავლენისაგან დაცვის თაობაზე მომხმარებლის განხორციელება.

მომხმარებელთა განცხადებებისა და საჩივრების საჯარო განხილვების, ანალიზისა და განზოგადების საფუძველზე გამოიკვეთა მომხმარებელთა უფლებებისა და კანონიერი

ინტერესების დაცვის უზრუნველყოფის მიზნით გადასაწყვეტი საკითხებისა და ამოცანების ნუსხა, დაისახა მათი გადაწყვეტის გზები, რომელთა განხორციელებას კომისია 2006 წელსაც განაგრძობს.

საერთაშორისო ურთიერთობები

კომისია თავის საქმიანობაში დიდ ყურადღებას აქცევს საერთაშორისო ორგანიზაციებთან თანამშრომლობისა და საქმიანობის კოორდინაციის საკითხებს. იგი წარმოადგენს საქართველოს რიგ საერთაშორისო ორგანიზაციაში. კონკრეტულად, კომისია მჭიდროდ თანამშრომლობს ევროპის საგლეკომუნიკაციო სტანდარტების ინსტიტუტთან (ETSI), მინიჭებული სახელებისა და ნომრების ინტერნეტ-კორპორაციის სამთავრობო-საკონსულტაციო კომიტეტთან (ICANN/GAC), საერთაშორისო საგლეკომუნიკაციო გაერთიანებასთან (ITU).

კომისია 2001 წლის 20-21 ნოემბერს გახდა ევროპის საგლეკომუნიკაციო სტანდარტების ინსტიტუტის (ETSI) ასოცირებული წევრი, საერთო ევროპული ჰარმონიზებული სტანდარტების გაცნობისა და მათი შემდგომი დანერგვის მიზნით.

2005 წელს საქართველო მე-100 წევრი გახდა მინიჭებული სახელებისა და ნომრების ინტერნეტ-კორპორაციის საკონსულტაციო კომიტეტში (ICANN/GAC).

კომისიის მიერ უკვე გადაიდგა პირველი ნაბიჯები ევროპის საგლეკომუნიკაციო და საფოსტო აღმინისტრაციების კონფერენციაში გასაწევრიანებლად.

კომისია, თავისი დაარსების დღიდან, მჭიდროდ თანამშრომლობს საერთაშორისო საგლეკომუნიკაციო გაერთიანებასთან (ITU). კომისიის წარმომადგენლები ყოველწლიურად აქტიურ მონაწილეობას ღებულობენ ITU-ს ეგიდით მოწყობილ მარეგულირებლების გლობალურ სიმპოზიუმებში.

საქართველოს რადიოსიხშირული სპექტრის მონიტორინგის სისტემა

ერთიანი რადიომონიტორინგის ავტომატური სისტემის შექმნა წარმოადგენს ყველაზე ეფექტიან საშუალებას ეთერში არსებული მდგომარეობის შესახებ რეალური ინფორმაციის ღრულად მისაღებად. ამ მიმართულებით კომისიამ 2005 წელსაც განაგრძო მუშაობა, რომელიც დაიწყო წინა წელს შემუშავებული სტრატეგიული პროექტის განხორციელების ფარგლებში.

2005 წელს რადიოსიხშირული სპექტრის მონიტორინგისა და სპექტრში გამსხვივებელი წყაროების საქართველოს ტერიტორიაზე დაგეგმარების პროგრამული უზრუნველყოფის მოწოდების მიზნით ჩატარებულ ტენდერში გამარჯვებულად გამოვლინდა კომპანია “Aerosystems International Inc”. აგრეთვე, დაიგეგმა 2006 წელს რადიომონიტორინგის სადგურების და მართვის ცენტრის სრული დაკომპლექტება და სისტემის საექსპლუატაციო რეჟიმში გაშვება.

სიხშირეთა კოორდინაციის საკითხებთან დაკავშირებით 2005 წლის განმავლობაში განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმო საერთაშორისო საგლეკომუნიკაციო გაერთიანებასთან (ITU) და მემობელ ქვეყნებთან კომისიის, კანონმდებლობით მინიჭებული უფლებამოსილებების ფარგლებში განხორციელებული ურთიერთთანამშრომლობის გააქტიურებას. ჩატარდა რიგი სამუშაოები საქართველოსთვის ციფრული და ანალოგური საგლევიზიო სადგურების, ასევე სხვა სამსახურების სიხშირული მინიჭებების რეგისტრაციისათვის. ანალოგურიდან ციფრულ მაუწყებლობაზე გარდამავალ ეტაპზე საქართველოს გამოეყო 178 რადიოსიხშირული არხი ციფრული ტელემაუწყებლობის განსახორციელებლად, ჩატარდა საკოორდინაციო პროცედურა 418 ანალოგური საგლევიზიო სადგურისათვის და განხორციელდა 7 სიხშირული მინიჭება საჰაერო სანავიგაციო სამსახურისათვის.

თავი III
საქართველოს ელექტრონული საკომუნიკაციო მომსახურების
ბაზრის მიმოხილვა

საქმიანობაზე გაცემული ლიცენზიები და ღირებულება წლების მიხედვით

2005 წლის ბოლოსათვის, ელექტრონული კომუნიკაციების ბაზარზე სულ საქმიანობდა 230 კომპანია, მათ შორის 15-მა კომპანიამ 2005 წელს პირველად დაიწყო საქმიანობა ელექტრონული კომუნიკაციების სფეროში.

2000-2005 წლების განმავლობაში საქართველოს ელექტრონული საკომუნიკაციო ქსელებითა და საშუალებებით მომსახურების ბაზრის სხვადასხვა სეგმენტებში საქმიანობაზე გაცემული ლიცენზიების რაოდენობის მაგება ეკონომიკის ამ სექტორში საინვესტიციო მიმზიდველობისა და ეფექტიანი კონკურენციის ზრდის გენდენციის ერთ-ერთი თვალსაჩინო მაჩვენებელია. 2005 წლის მიწურულს ელექტრონული კომუნიკაციების ბაზარზე მოქმედ პირებზე სულ გაცემული იყო 385 ლიცენზია, მათ შორის 160 გაიცა კომისიის ჩამოყალიბებამდე და კომისიის მიერ მათი ხელახალი რეგისტრაცია სალიცენზიო რეესტრში განხორციელდა 2000 წელს.

ცხრილი 3

მოქმედი ლიცენზიების რაოდენობა	2000 მდე	2001	2002	2003	2004	2005
ფიქსირებული საკომუნიკაციო მომსახურება	21	37	56	70	88	100
მობილური საკომუნიკაციო მომსახურება	8	8	8	10	11	16
თანამგზავრული სისტემებით მომსახურება	28	33	38	38	40	40
ტელერადიომაუწყებლობა	97	106	116	140	166	194
საფოსტო მომსახურება	6	10	11	16	22	26
სხვა						9
სულ მოქმედი ლიცენზიების რაოდენობა	160	194	229	274	327	385

2005 წელს კომისიის მიერ საქმიანობის სხვადასხვა სახეზე სულ გაიცა 58 ლიცენზია და მოქმედი ლიცენზიების რაოდენობა 2000 წელთან შედარებით 2,4-ჯერ გაიზარდა. აღნიშნული პერიოდის განმავლობაში გაცემული ლიცენზიების რაოდენობის ყველაზე მეტი მაგება დაფიქსირდა ელექტრონული ფიქსირებული საკომუნიკაციო ქსელებით მომსახურების ბაზრის სეგმენტზე – 21 ერთეულიდან 100-მდე. მსურველი პირებისათვის არანაკლებ მიმზიდველი იყო მობილური საკომუნიკაციო მომსახურების ბაზრის სეგმენტზე საღაც გაცემული ლიცენზიების რაოდენობა ორჯერ გაიზარდა და 2005 წლის ბოლოსათვის 16 ერთეული შეადგინა.

საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისია

ცხრილი 4	
ბაზრის სეგმენტი	მოქმედი ლიცენზიების რაოდენობის მრდა 2000 წელთან შედარებით (ჯერ)
ფიქსირებული საკომუნიკაციო	4,8
მობილური საკომუნიკაციო	2,0
თანამგზავრული საკომუნიკაციო	1,4
ტელერადიომაუწყებლობა	2,0
საფოსტო მომსახურება	4,0
სულ ჯამში	2,4

2000-დან 2005 წლამდე პერიოდში მსურველ პირებზე გაცემული ლიცენზიების რაოდენობა ელექტრონული საკომუნიკაციო მომსახურების სახეების მიხედვით მოცემულია შემდეგ ცხრილში:

ცხრილი 5

	ლიცენზიის სახე	2000 მდე	2001	2002	2003	2004	2005	სულ:
1	ადგილობრივი სატელეფონო კავშირის სისტემითა და ქსელით მომსახურება	10	5	6	7	3	4	35
2	საქალაქთაშორისო და საერთაშორისო სატელეფონო კავშირებით მომსახურება	2	5	4	4	6	5	26
3	ქვეყნის შიგნით და საერთაშორისო მაგისტრალების სიმეტრიული, კოაქსიალური და ოპტიკურ-ბოჭკოვანი მაგისტრალებით მომსახურება	4	1	4	2	3	1	15
4	საქალაქთაშორისო და საერთაშორისო სატელეფონო კავშირებით მომსახურება თანამგზავრული სისტემის გამოყენებით	12	3					15
5	მოძრავი და ფიქსირებული რადიოსატელეფონო კავშირით საქმიანობა	3						3
6	ფიჭური სატელეფონო კავშირით მომსახურება	4			1		5	10
7	მონაცემთა გადაცემისა და ინგერნეტის საკაბელო ქსელით მომსახურება	3	4	5	1	6	2	21

საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისია

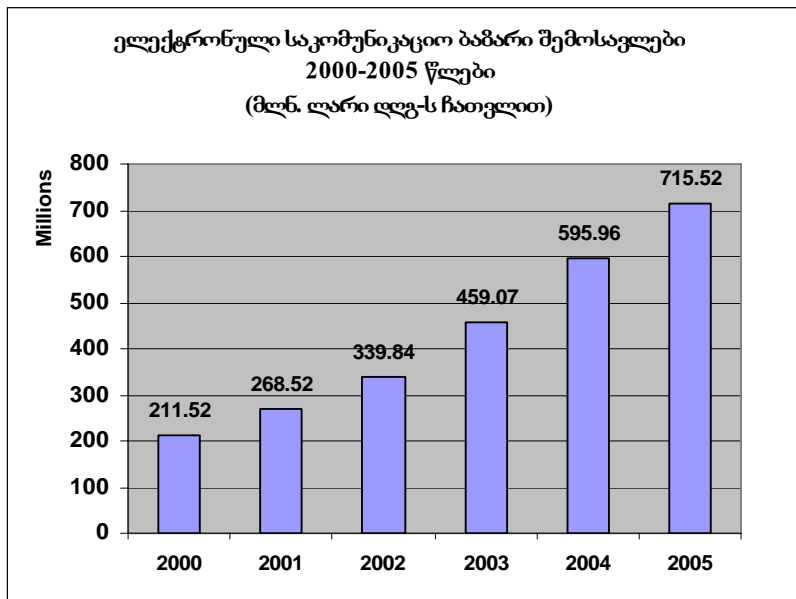
8	მონაცემთა გადაცემისა და ინტერნეტის ქსელით მომსახურება რადიოხაზების გამოყენებით					1		1
9	მონაცემთა გადაცემისა და ინტერნეტის მიწისზედა ქსელით მომსახურება სიხშირეების გამოყენებით	2	1					3
10	მონაცემთა გადაცემისა და ინტერნეტის ქსელით მომსახურება თანამგზავრული სისტემის გამოყენებით	16	2	5		2		25
11	პეიჯინგური სისტემით მომსახურება				1			1
12	თრანქული სისტემით მომსახურება	1						1
13	საეთერო სპეციალიზებული ტელემაუწყებლობა				1	1	1	3
14	საეთერო საერთო ტელერადიომაუწყებლობა	65			2	2		69
15	საეთერო საგრანზიგო ტელემაუწყებლობა	23					8	31
16	საკაბელო საერთო ტელერადიოსამაუწყებლო ქსელით მომსახურება			1	1	1	2	5
17	საკაბელო სპეციალიზირებული ტელერადიოსამაუწყებლო ქსელით მომსახურება						1	1
18	საკაბელო საგრანზიგო ტელერადიოსამაუწყებლო ქსელით მომსახურება	1	2		8	21	8	40
19	საკაბელო ტელერადიოსამაუწყებლო ქსელით მომსახურება	6	7	8	10		8	39
20	ტელერადიოსამაუწყებლო თანამგზავრული სისტემების მიწისზედა სადგურებით მომსახურება	2		1	2	1		6
21	ადგილობრივი და საერთაშორისო საფოსტო გზაწინაღობის მიღებით, გაგზავნით, გადაზიდვით და დაგარებით მომსახურება	6	4	1	5	6	4	26
22	ნუმერაციის რესურსით სარგებლობა						9	9
	სულ	160	34	35	45	53	56	385

ელექტრონული კომუნიკაციების მომსახურების ბაზრის განვითარების მიმოხილვა

2005 წელს კვლავაც შენარჩუნდა ელექტრონული საკომუნიკაციო მომსახურების ბაზრის საერთო ზრდის ტენდენცია. დარგის საერთო შემოსავლები 2004 წელთან შედარებით 20,1%-ით გაიზარდა. ზრდის მოცულობამ 119.6 მლნ. ლარი შეადგინა.

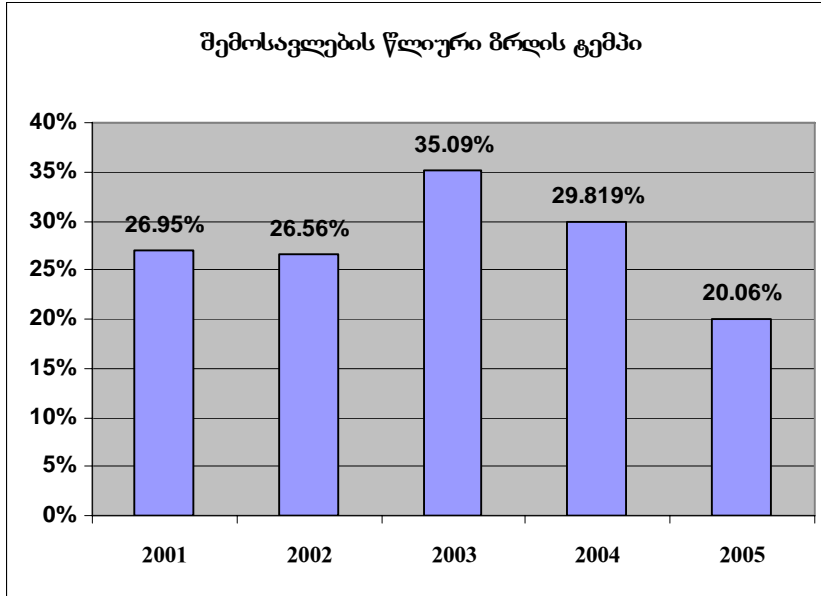
2000- 2005 წლების განმავლობაში საკომუნიკაციო მომსახურების დარგის საერთო წლიურმა შემოსავლებმა (დღგ-ს ჩათვლით) 211,5 მლნ ლარიდან 715,5 მლნ. ლარამდე, თითქმის 2.38-ჯერ იმატა, რაც ეკონომიკის ამ სექტორში მიმდინარე რეფორმების წარმატებულობის ერთ-ერთ მაჩვენებლად უნდა იქნეს მიჩნეული.¹

გრაფიკი N 1

¹ (2005 წლის ანგარიშის მომზადებისას საკომუნიკაციო ბაზრის მონაცემების კორექტირება და დაზუსტება სტატისტიკური სისტემის ამოქმედების შედეგად მოხდა, რამაც გამოიწვია მცირედი განსხვავებები 2004 წლის წლიურ ანგარიშთან შედარებით.)

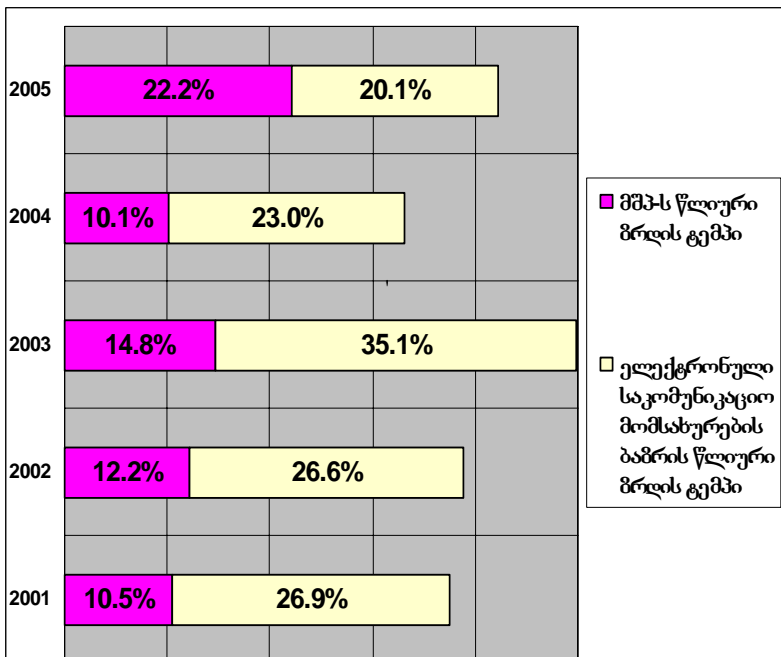
გრაფიკი N 2

ელექტრონული საკომუნიკაციო მომსახურების ბაზრის შემოსავლების წლიური ზრდის ტემპი 2000-2005 წლების პერიოდში 20,1%-დან 35,1%-მდე შუალედში მერყეობდა. შემოსავლების წლიური ზრდის ტემპის მაქსიმალური მაჩვენებელი 2003 წელს 35,1%-ის ოდენობით დაფიქსირდა. 2003-2005 წლების პერიოდში ამ მაჩვენებელმა იკლო და 2005 წელს 20,1%

შეადგინა. მაჩვენებლის კლების მიუხედავად, გასათვალისწინებელია ის ფაქტორი, რომ საქართველოს ელექტრონული საკომუნიკაციო მომსახურების ღირებულების უფრო მაღალი შემოსავლების ოდენობა საქართველოს ერთ მოსახლეზე გადაანგარიშებით 4,3 ლარიდან 15,1 ლარამდე გაიზარდა. ასევე, გასათვალისწინებელია ის გარემოებასაც, რომ აღნიშნული პერიოდის განმავლობაში საკომუნიკაციო მომსახურების გარიფების რეგულაციების მათი ოდენობები პრაქტიკულად არ გაზარდეს, არამედ რიგ შემთხვევაში ადგილი ჰქონდა მათ მკვეთრ შემცირებას (მაგალითად საერთაშორისო სატელეფონო კავშირით მომსახურების ბაზრის სეგმენტი), და ელექტრონული საკომუნიკაციო მომსახურების მოთხოვნილი მოცულობა ერთ სულ მოსახლეზე გადაანგარიშებით, არანაკლებ 4-ჯერ გაიზარდა. აქვე აღსანიშნავია, რომ თუ 2000 წელს ფიქსირებული და მობილური საკომუნიკაციო ქსელებით მომსახურების ოპერატორების უფრო მაღალი შემოსავლების ჯამური ოდენობა ერთ აქტიურ მომხმარებელზე გადაანგარიშებით 25,2 ლარს შეადგენდა, იმავე მაჩვენებელმა 2005 წლისათვის 30,2%-ით იმატა და 32,8 ლარი შეადგინა თვეში, რაც საკომუნიკაციო ბაზრის საერთო

გრაფიკი N 3

კონიუქტურის გაუმჯობესებისა და კონკურენტული, გადამხდელუნარიანი მოთხოვნის ზრდაზე მიანიშნებს. 2000-2005 ხუთწლიანი პერიოდის განმავლობაში საქართველოს ელექტრონული საკომუნიკაციო მომსახურების ბაზრის წლიური ზრდის ტემპის კომპოზიტურმა ინდექსმა 27.6% შეადგინა (compound annual growth rate - CAGR), შესაძარებლად, ამავე

პერიოდში, ქვეყნის მთლიანი შიდა პროდუქტის მოცულობის (მშპ-ს) წლიური ზრდის კომპოზიციური ინდექსი 13,86% შეადგენდა.

დარგის შემოსავლების წილი ეკონომიკის მთლიან შიდა პროდუქტში

გასული ხუთი წლის განმავლობაში ელექტრონული საკომუნიკაციო მომსახურების ბაზრის შემოსავლების წილი მშპ-ში ხასიათდებოდა ზრდის ტენდენციით. თუ 2000 წელს აღნიშნული მაჩვენებლის ოდენობა 3,52% შეადგენდა, 2005 წელს დარგის შემოსავლების წილი ქვეყნის მთლიანი შიდა პროდუქტის მოცულობაში 1,8 ჯერ (თითქმის 2-ჯერ!) გაიზარდა და 6,21% შეადგინა.

ცხრილი 6

ელექტრონული კომუნიკაციების დარგის შემოსავლების წილი მშპ-ში

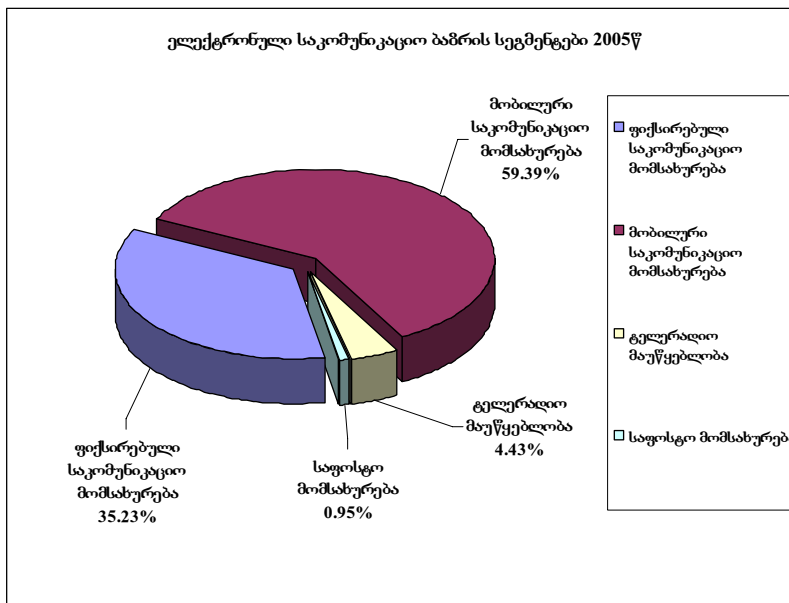
	2000	2001	2002	2003	2004	2005
ელექტრონული საკომუნიკაციო მომსახურების ბაზრის შემოსავლები მლნ ლარი	211,5	268,5	339,8	459,1	595,9	715,5
მშპ მლნ ლარი	6 015,3	6 647,9	7 456,0	8 563,9	9 422,0	11 513
პროცენტული წილი	3.52%	4.04%	4.56%	5.36%	6.33%	6.21%

ელექტრონული საკომუნიკაციო მომსახურების ბაზრის სეგმენტების განვითარების დინამიკა

ელექტრონული საკომუნიკაციო მომსახურების ბაზრის ცალკეულ სეგმენტზე მოქმედი ოპერატორების მიერ მიღებული შემოსავლების პროცენტული განაწილება მომსახურების სახეების მიხედვით და მათი მაგების დინამიკა ნათლად ასახავს დარგის საერთო განვითარების ტენდენციებს.

2005 წელს ელექტრონული საკომუნიკაციო მომსახურების მთლიანი შემოსავლების 59.39% მობილურ საკომუნიკაციო მომსახურების სეგმენტზე მოდის. იგივე მაჩვენებელი 2000 წელს 50,8% შეადგენდა.

გრაფიკი N 4

ხუთწლიანი პერიოდის განმავლობაში ფიქსირებული სატელეფონო მომსახურების ბაზრის სეგმენტზე მოქმედი ოპერატორების წილი დარგის მთლიან შემოსავლებში 42%-დან 35,2%-მდე შემცირდა, გემთაღნიშნული ფაქტორები მომხმარებლების მხრიდან საკომუნიკაციო მომსახურების

“მობილურობისათვის” უპირატესობის მინიჭებისა და ფიქსირებული და მოძრავი საკომუნიკაციო ქსელების კონვერტირების პროცესების ჩასახვის მანიშნებელია.

ტელერადიომუშყეობის ბაზრის სეგმენტზე ჩამოყალიბებული გენდენციები ელექტრონული მედიასივრცის განვითარებაში დასახული პრიორიტეტების პრაქტიკული ანარეკლია. ტელერადიომუშყეობის ბაზრის “გახსნა” ლიბერალიზაციის თანმდევი პროცესია და განვილი პერიოდში აღნიშნული სეგმენტი ჩამოყალიბდა, როგორც სარეკლამო ბაზრის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი და ეკონომიკურად მომგებიანი სექტორი. მიუხედავად იმისა, რომ 2000-2005 წლების დარგის მთლიან შემოსავლებში ტელერადიომუშყეობის წილი შედარებით ვიწრო დიაპაზონში მერყეობდა და საშუალოდ 4.25%-ს შეადგენდა, მუშყეობის ლიცენზიის მფლობელი ოპერატორების მიერ მიღებული შემოსავლების ოდენობა ამ ხუთი წლის განმავლობაში 9,89 მლნ. ლარიდან თითქმის 3,2-ჯერ გაიზარდა და 2005 წლის მონაცემებით 31,7 მლნ. ლარი შეადგინა.

ფიქსირებული საკომუნიკაციო მომსახურება

ფიქსირებული საკომუნიკაციო მომსახურების ბაზრის სეგმენტი მოიცავს ადგილობრივი, საქალაქთაშორისო, საერთაშორისო და მობილურ ქსელის ოპერატორების აბონენტებთან საგელეფონო კავშირით მომსახურების სახეებს, მომხმარებლების ინტერნეტის ქსელით მომსახურებას, აგრეთვე საბითუმო ბაზრის სეგმენტზე ქსელის მფლობელი ოპერატორების მიერ მსურველი პირების დაშვებას და ურთიერთჩართვას ქსელის სხვადასხვა ელემენტებთან, მათ რესურსებთან ან სიმბლავრებთან.

ცხრილი 7

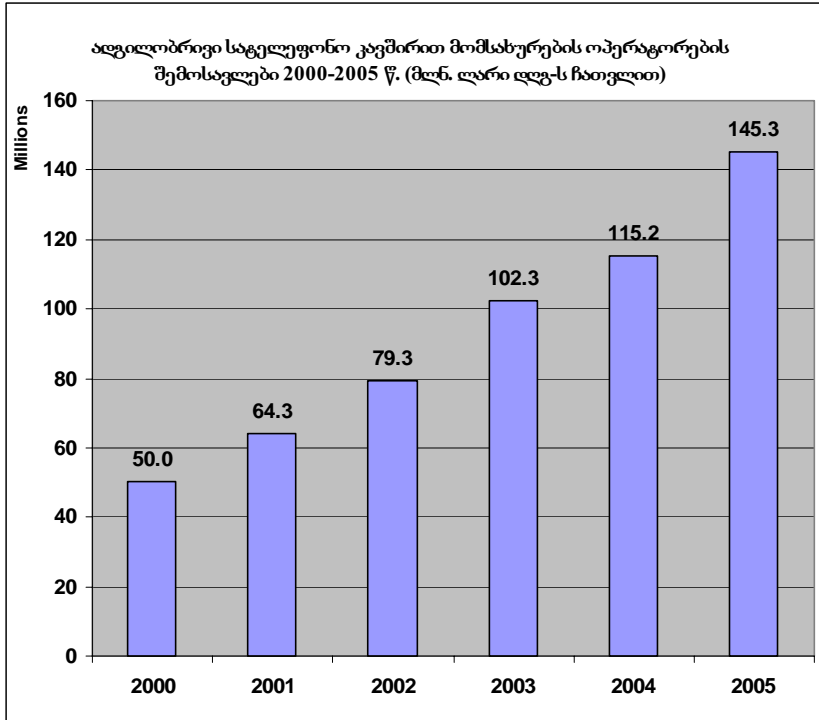
ელექტრონული კომუნიკაციების ბაზრის სეგმენტების განაწილება 2000-2005 წლები (%)

მომსახურების სეგმენტი	2000	2001	2002	2003	2004	2005
ფიქსირებული საკომუნიკაციო	41.9%	40.9%	38.7%	36.8%	34.7%	35.2%
მობილური საკომუნიკაციო	50.8%	52.1%	55.5%	57.7%	59.5%	59.45%
ტელერადიომუშყეობა	4.7%	4.3%	3.7%	4.1%	4.3%	4.4%
საფოსტო მომსახურება	2.6%	2.6%	2.1%	1.4%	1.4%	0.9%

ფიქსირებული საგელეფონო მომსახურების აბონენტების (აქტიური საგელეფონო ხაზების) რაოდენობა 2000 დან 2005 წლამდე პერიოდში 10,2%-ით გაიზარდა და 2005 წლის მონაცემებით 544 ათასი შეადგინა. ამ სეგმენტზე მოქმედი ოპერატორების მიერ მიღებული შემოსავლების დიდი ნაწილი სს “საქართველოს გაერთიანებულ საგელეკომუნიკაციო კომპანიაზე”, შპს “ახგელსა” და შპს “ახალ ქსელებზე” მოდის, რომლებიც საქართველოს ფიქსირებული საკომუნიკაციო ქსელების თითქმის 90%-ს ფლობენ. ფიქსირებული საგელეფონო მომსახურების აბონენტების სიმკვრივის მაჩვენებელი 1000 მოსახლეზე 2000 წელს 107 იყო 2005 წელს კი მაჩვენებელმა 122-მდე იმაგა.

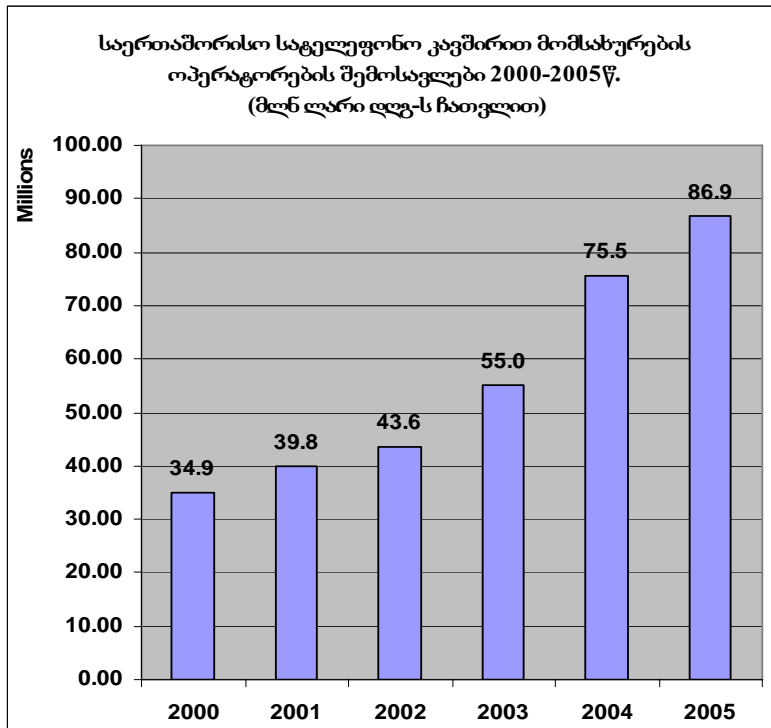
ფიქსირებული საკომუნიკაციო მომსახურების ბაზრის ჯამური შემოსავლები 2000 წლიდან მოყოლებული 88,7 მლნ. ლარიდან 252 მლნ. ლარამდე გაიზარდა. სეგმენტის შემოსავლების წლიური ზრდის გემპის კომპოზიგურმა ინდექსმა 23,2% შეადგინა. 2005 წელს აღნიშნული მომსახურების სეგმენტს საკომუნიკაციო დარგის მთლიან შემოსავლებში 35,2%-იანი წილი ეკავა.

გრაფიკი N 5

განხილულ პერიოდში ფიქსირებული საგლეფონო მომსახურების ოპერატორების წლიური შემოსავლები (საერთაშორისო კავშირით და ინტერნეტით მომსახურების შემოსავლების გარდა) 50 მლნ ლარიდან 145,3 მლნ ლარამდე გაიზარდა. ამ სეგმენტის წლიური ზრდის ტემპის კომპოზიტივობა ინდექსმა 23,8% შეადგინა.

გრაფიკი N 6

ასევე, ზრდის ტენდენცია დაფიქსირდა საერთაშორისო საგლეფონო კავშირით მომსახურების ბაზრის სეგმენტზე. 2005 წელს ამ სეგმენტზე მოქმედი ოპერატორების ჯამურმა შემოსავლებმა საკომუნიკაციო დარგის მთლიანი შემოსავლების 12.2%

შეადგინა, ხოლო წინა წელთან შედარებით შემოსავლების მაგებამ – 15,1%. აღსანიშნავია, რომ შემოსავლების აღნიშნული მაგება დაფიქსირდა საკომუნიკაციო მომსახურების ბაზრის სეგმენტზე კონკურენციის ზრდის, კომისიის მიერ დადგენილი ზღვრული ტარიფების გაუქმების, ამ ტარიფების საერთო ღირსის მკვეთრი შემცირებისა და საერთაშორისო გამავალი და შემომავალი ტრაფიკის ჯამური მოცულობის ზრდის პირობებში. 2005 წელს 2000 წელთან შედარებით, ქვეყნის საკომუნიკაციო ქსელებიდან გამავალი საერთაშორისო ტრაფიკის მოცულობა 77,8%-ით გაიზარდა და 106 მლნ. წუთი შეადგინა. ქვეყანაში შემომავალი საერთაშორისო ტრაფიკის მოცულობა კი, იმავე პერიოდში, გაიზარდა 3,6-ჯერ! და 284,9 მლნ. წუთი შეადგინა.

ფიქსირებული საკომუნიკაციო ბაზრის სეგმენტებზე კონკურენციის განვითარების მახასიათებლების (მათ შორის ჰერფინდალ-ჰირშმანის კონცენტრაციის ინდექსის – HHI) გაანალიზებისას ნათლად გამოიკვეთა, როგორც ცალკეულ სეგმენტზე საბაზრო კონკურენციის ხარისხობრივი მაგების გენდენცია, ასევე ის ამოცანები, რომელთა გადაჭრაც აუცილებელია ამ პროცესების შემდგომი ხელშეწყობისა და ბაზრის ცალკეული სეგმენტების კონკურენტული გაფართოებისათვის.

ცხრილი 8

HHI (ჰერფინდალ-ჰირშმანის ინდექსი)

ბაზრის სეგმენტი	2000	2005	ცვლილება
სააბონენტო წყვილების იჯარა	4 733	3 909	-17.42%
ადგილობრივი სატელეფონო კავშირი	3 789	2 974	-21.52%
მაგისტრალური არხების იჯარა	9,567	9 527	-0.41%
მობილურ აბონენტებთან სატელეფონო კავშირი	2 101	3 281	56.18%
საქალაქთაშორისო სატელეფონო კავშირი	2 801	1 396	-50.17%
საერთაშორისო სატელეფონო კავშირი	2 522	1 924	-23.71%
ინგერნეტის ქსელით მომსახურება	3 376	1 745	-48.33%
ადგილობრივი ფართობოლოვანი უსადენო დაშვება	10 000	10 000	0.00%
ურთიერთჩართვა და დაშვება	2 179	3 671	68.51%
მობილური საკომუნიკაციო მომსახურება	5 670	5 572	-1.74%

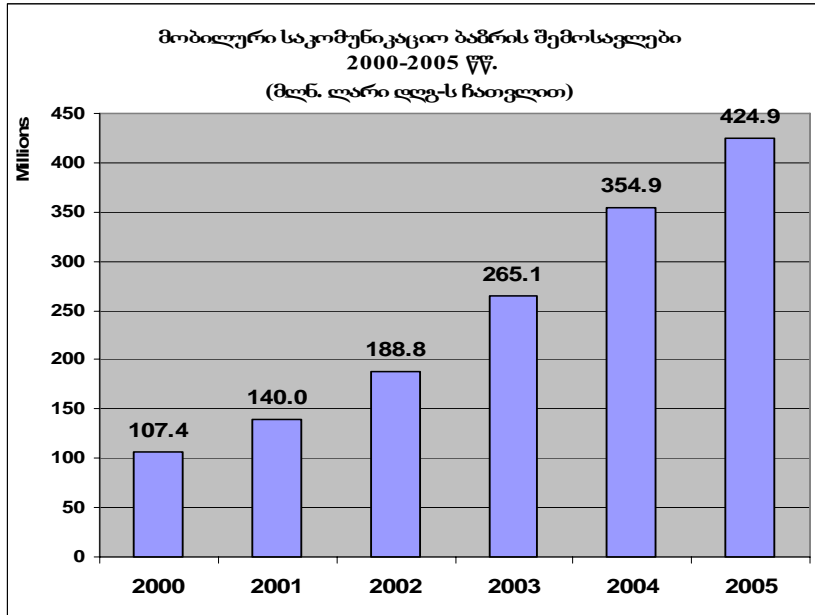
2000-დან 2005 წლამდე პერიოდში სააბონენტო ხაზების (ULL and Subscriber Line Access, წყვილების) ბაზრის სეგმენტზე HHI ინდექსის მაჩვენებელი შემცირების გენდენციით ხასიათდება. მაჩვენებლის შემცირებამ (კონკურენციის ზრდა) მთლიანობაში შეადგინა 17,42%. HHI ინდექსის მაჩვენებელმა ასევე იკლო ადგილობრივი სატელეფონო მომსახურების ბაზრის სეგმენტზეც - 21,52%-ით. ზონათაშორის მაგისტრალური არხების იჯარის ბაზრის სეგმენტზე HHI ინდექსის მაჩვენებელი ფაქტიურად არ შეცვლილა და ყველაზე მაღალია განხილულ სეგმენტებთან შედარებით. მსგავსი სურათი იხაგება ფიქსირებული ფართობოლოვანი საკომუნიკაციო მომსახურების ბაზრის სეგმენტზეც. მომსახურების ამ სეგმენტებზე კონკურენციის ზრდის ხელშეწყობა კომისიის მომავალ საქმიანობაში სტრატეგიულად პრიორიტეტული მიმართულებაა.²

² ჰერფინდალ-ჰირშმანის ინდექსის გაანგარიშება - ბაზრის სეგმენტზე მოქმედი ოპერატორების წილების კვადრატების ჯამი

მობილური საკომუნიკაციო მომსახურება

2005 წელს მობილური საკომუნიკაციო მომსახურების ბაზრის ზრდის წინა წლებში ჩამოყალიბებული ტენდენცია კვლავაც შენარჩუნდა.

გრაფიკი N 7

2005 წლის განმავლობაში მობილური საკომუნიკაციო მომსახურების ოპერატორების აქტიური აბონენტების რაოდენობა, წინა წელთან შედარებით, თითქმის 40%-ით გაიზარდა, “მილიონიან ბღვარს” გადააჭარბა და 1 მილიონ 174 ათასი შეადგინა.

ხუთწლიანი პერიოდის განმავლობაში მობილური საკომუნიკაციო მომსახურების “აქტიურ” აბონენტთა რაოდენობა თითქმის 8-ჯერ გაიზარდა. აქვე აღვნიშნავთ, რომ 2003 წელს “მობილური” აბონენტების რაოდენობამ გადააჭარბა “ფიქსირებული” აბონენტების რაოდენობას, 2005 წელს აღნიშნულმა “გარღვევამ” - 115,7% შეადგინა, ანუ პრაქტიკულად მობილური საკომუნიკაციო მომსახურების აბონენტების რაოდენობამ ორჯერ! გადააჭარბა ფიქსირებული სატელეფონო მომსახურების აბონენტთა რაოდენობას.

მობილური საკომუნიკაციო მომსახურების აქტიური აბონენტების “სიმკვრივე” 2000 წელს 3,4%-ს შეადგენდა და გასული ხუთი წლის განმავლობაში 26%-მდე გაიზარდა.

ცხრილი 9

მობილური ოპერატორების შემოსავლების წლიური მაგება (%)

	2001	2002	2003	2004	2005
პროცენტული მაგება წინა წელთან შედარებით	30.4%	34.8%	40.4%	33.9%	19.7%

2005 წელს მობილური საკომუნიკაციო მომსახურების შემოსავლებმა წინა წელთან შედარებით 19.7%-ით ანუ 70 მილიონი ლარით იმაგა და 425 მლნ. ლარი შეადგინა. 2000-2005 წლების პერიოდში შემოსავლების წლიური ზრდის ტემპის

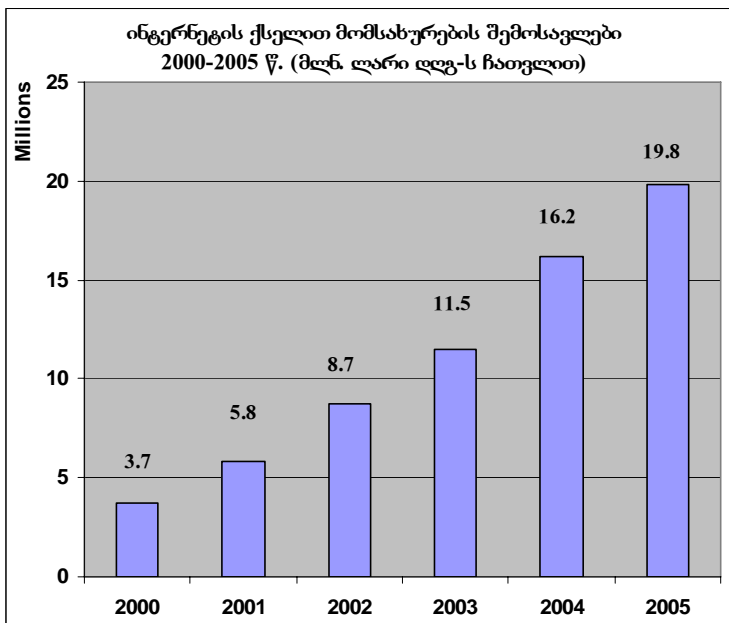
კომპოზიციურმა ინდექსმა 31,7% შეადგინა. განვითარების ხუთწლიანი პერიოდის განმავლობაში მობილური საკომუნიკაციო მომსახურების ბაზრის ბრდის ტემპი ღარგში ერთ-ერთი მაღალი მაჩვენებელით ხასიათდება. 2000 წელთან შედარებით 2005 წელს შემოსავლები 317,5 მილიონი ლარით გაიზარდა და ამჟამადაც ელექტრონული კომუნიკაციების ბაზრის ყველაზე შემოსავლიან და ინტენსიურად მზარდ სეგმენტად რჩება.

მობილური საკომუნიკაციო მომსახურების ყოველთვიური შემოსავლების ოდენობა საშუალოდ ერთ “აქტიურ” აბონენტზე გადაანგარიშებით 2000 წელს 62,4 ლარს (31,7 აშშ დოლ.) შეადგენდა, ამავე მაჩვენებელმა 2005 წელს 34,9 ლარამდე (19,5 აშშ დოლ.) იკლო, რაც საერთაშორისო პრაქტიკის გათვალისწინებით კანონზომიერი ტენდენციაა და განპირობებულია მობილური საკომუნიკაციო ქსელების გაფართოებისა და მომსახურების ხელმისაწვდომობის ბრდის ფონზე მთლიან სააბონენტო ბაზაში დაბალბიუჯეტიანი მომხმარებლების რაოდენობის მაგებით.

ინტერნეტის ქსელით მომსახურება

2000-2005 წლების პერიოდში ინტერნეტის ქსელით მომსახურების ბაზრის სეგმენტზე მოქმედი ოპერატორების ჯამური შემოსავალები 3,7 მლნ ლარიდან 19,8 მლნ ლარამდე გაიზარდა (5.3-ჯერ!).

გრაფიკი N 8

2005 წელს შემოსავლების მაგებამ, წინა წელთან შედარებით, 22,4% შეადგინა. აღსანიშნავია, რომ ელექტრონული კომუნიკაციების ბაზარზე ინტერნეტით მომსახურება ყველაზე მზარდი სეგმენტია. 2000-2005 წლების პერიოდში შემოსავლების წლიური ბრდის ტემპის კომპოზიციურმა მაჩვენებელმა თითქმის 40% შეადგინა.

ADSL ტექნოლოგიებით ინტერნეტის მომხმარებლების რაოდენობამ 2005 წლის ბოლოს 15,3 ათასი შეადგინა. წინა 2004 წელთან შედარებით, აღნიშნული აბონენტების რაოდენობა თითქმის 3,6-ჯერ გაიზარდა. Dial-up ტექნოლოგიით ინტერნეტის მომსახურების მიმღები მომხმარებლების რაოდენობა 2005 წელს წინა წელთან შედარებით, 40%-ით გაიზარდა და დაახლოებით 178 ათასი შეადგინა.

2000-2005 წლებში ინტერნეტით მომსახურების ბაზრის სეგმენტზე საერთო შემოსავლების მაგებასთან ერთად გაიზარდა მოქმედ ოპერატორებს შორის საბაზრო

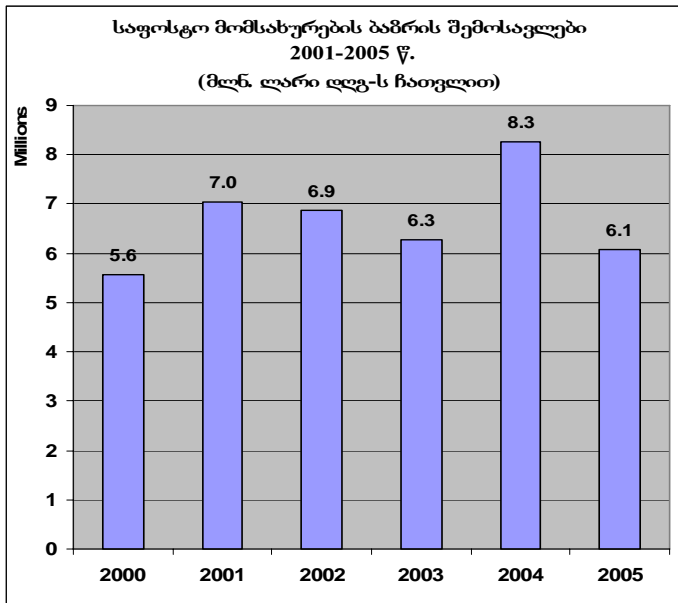
კონკურენციის ღონეც. HHI ინდექსის მნიშვნელობა აღნიშნულ პერიოდში 3 376 –დან 48,3%-ით 1 745 ერთეულამდე შემცირდა.

საფოსტო მომსახურება

ლიბერალიზებული ბაზრის პირობებში, ოპერატორებისათვის შედარებით მიმზიდველი საერთაშორისო საფოსტო მომსახურების ბაზრის სეგმენტი იყო.

მომსახურების შიდა ბაზარზე საქმიანობას ერთი კომპანია - შპს “საქართველოს ფოსტა” აწარმოებდა, რომლის აქციების 100% სახელმწიფო საკუთრებაშია.

გრაფიკი N 9

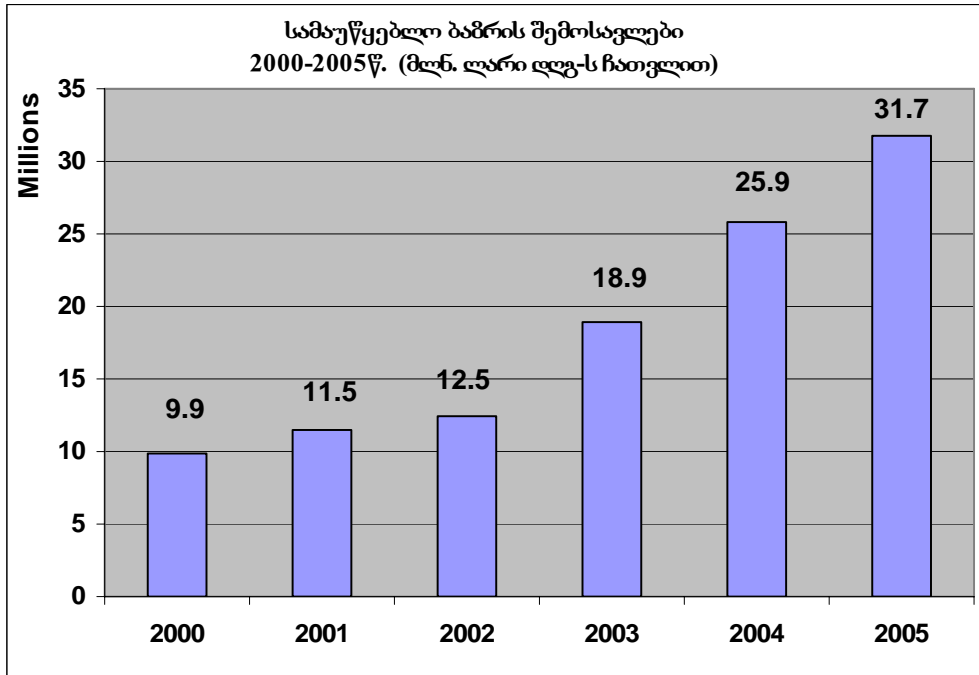

საფოსტო დარგის შემოსავლები 2000-2005 წლებში ცვალებადი და ნაკლებად მზარდი ტენდენციით ხასიათდებოდა. საფოსტო მომსახურების სახეებიდან: წერილობითი კორესპონდენცია; საფოსტო გზავნილი; ფულადი გზავნილი და გადარიცხვა (პენსიების და დახმარებების ჩათვლით); ფინანსური მომსახურებიდან მიღებული შემოსავლების წილი მთლიან შემოსავლებში კვლავაც მაღალი იყო, თუმცა აღნიშნული მომსახურებიდან მიღებული შემოსავლების წილის ოდენობა წლიდან-წლამდე პროპორციულად კლებულობდა ქვეყანაში საბანკო სისტემის განვითარებასთან ერთად.

ტელე-რადიო მაუწყებლობა

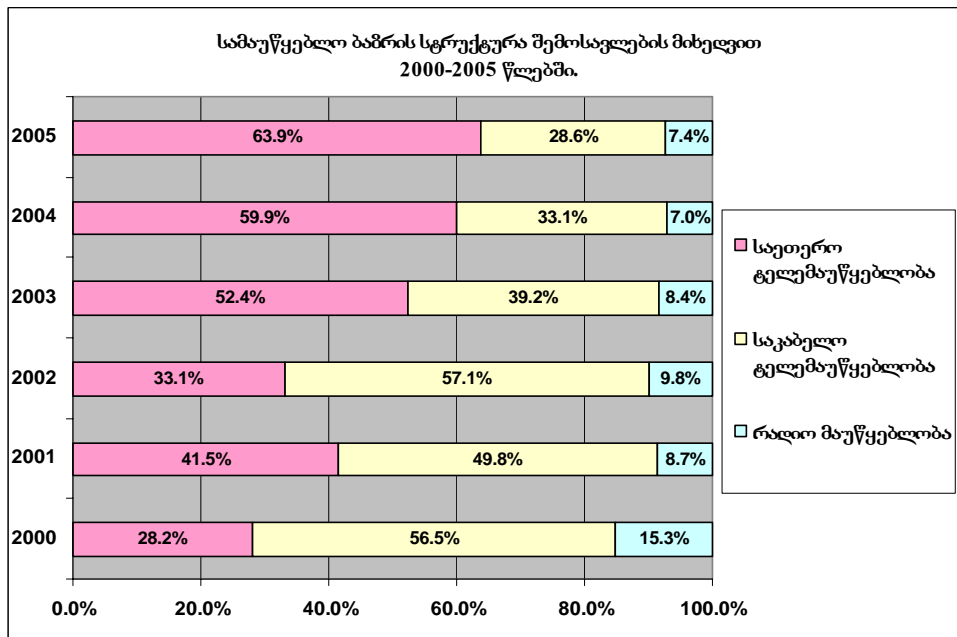
2005 წელს ტელერადიომაუწყებლობის სფეროში კომპანიების მიერ მიღებულმა საერთო შემოსავლებმა 31,729 მილიონ ლარამდე იმატა და

გრაფიკი N 10

საქართველოს ელექტრონული კომუნიკაციების ბაზრის მთლიანი შემოსავლების 4.43% შეადგინა.

გრაფიკი N 11

2002 წლის ჩათვლით, ეს სეგმენტი ეკონომიკური მომგებიანობის თვალსაზრისით განსაკუთრებული მიმზიდველობით არ გამოირჩეოდა, რაც იმ პერიოდში სარეკლამო ბაზრის მცირე მოცულობით და განვითარების ღონით იყო განპირობებული.

ცხრილი 11

შემოსავლების წლიური ზრდის გემპი

ბაზრის სეგმენტები	2001	2002	2003	2004	2005	CAGR
გელემაუწყებლობა	71.21%	-13.20%	138.81%	56.82%	30.84%	48.75%
საკაბელო გელემაუწყებლობა	2.35%	24.58%	3.86%	15.79%	5.98%	10.20%
რადიომაუწყებლობა	-33.76%	21.73%	30.34%	13.42%	30.90%	9.31%

2003 წლიდან დაიწყო ბაზრის ამ სეგმენტის მკვეთრი გაფართოება. საერთო შემოსავლების ზრდა ძირითადად განაპირობა საეთერო გელემაუწყებლობის სეგმენტის გაფართოებამ, რომლის წილი სამაუწყებლო სექტორის მთლიან შემოსავლებში ხუთი წლის განმავლობაში 28,2%-დან თითქმის 64%-მდე გაიზარდა. ამ პერიოდის განმავლობაში გელემაუწყებლობის შემოსავლების წლიური ზრდის გემპის კომპოზიციურმა ინდექსმა 48,8% შეადგინა. ანალოგიური მაჩვენებელი საკაბელო გელემაუწყებლობის სეგმენტზე 10,2% იყო, ხოლო საეთერო რადიომაუწყებლობის სეგმენტზე – 9,3%. აღნიშნული განსხვავება განაპირობა სარეკლამო პროდუქციის განმათავსებელი სააგენტოების მიერ ელექტრონული მედიაგექნოლოგიებიდან საეთერო გელემაუწყებლობისათვის პრიორიტეტის მინიჭების ფაქტორით.

მოქმედი კანონმდებლობის მოთხოვნების შესაბამისად, კომისია, საზოგადოებრივი აზრის შესწავლის საფუძველზე, განსაზღვრავს გელერადიომაუწყებლობის პრიორიტეტებს. ამ მიზნით, 2004 წლის ივლისში კომისიის დაკვეთით ბიზნეს კონსალტინგის ჯგუფის მიერ საქართველოს მასშტაბით ჩატარდა საზოგადოებრივი აზრის კვლევა, რომლის შედეგადაც გამოიკვეთა 2004-2006 წლებისათვის გელერადიომაუწყებლობის ბაზრის სეგმენტის განვითარების პრიორიტეტები. კვლევის შედეგად გამოკითხული მოსახლეობის ერთმა მესამედმა გამოთქვა ქართული ფილმების ნახვის სურვილი. ასევე მაღალია გასართობი, შემეცნებითი, სპორტული, მუსიკალური და საბავშვო გადაცემების ნახვის სურვილი. გამოკითხულთა 46%-ზე მეტმა გამოთქვა სპეციალიზებული არხის არსებობის სურვილი, როგორც თბილისში, ასევე რაიონებში (სპეციალიზებული გელემაუწყებლობის არხების ქანრებს შორის, მაღალი რეიგინგით გამოირჩევა მხაგერული ფილმები - 56.1%, მუსიკალური - 43.6%, სპორტული - 39.3%, საინფორმაციო - 29.7%, იუმორისგულ-გასართობი - 25.6% გადაცემები).

კვლევისას დადგინდა, რომ რადიომაუწყებლობის მსმენელთა უმეტესობა გადაცემების მოსმენის დროს უპირატესობას ანიჭებს ქართულ ესტრადას. გამოკითხულთა 40.5% დაიგერესებას გამოხატავს ძველი ქართული ესტრადის მიმართ, თანამედროვე ქართულ ესტრადას უპირატესობას ანიჭებს - 39.8%. თანამედროვე უცხოური და რუსული ესტრადა შესაბამისად პრიორიტეტულია რესპოდენტების 6.6% და 6.4% -სთვის.

გელერადიომაუწყებლობის ლიცენზიის მისაღებად კონკურსის გამოცხადებისა და პროგრამირების ასპექტით კონკურსში გამარჯვებულის გამოვლენისას კომისია ითვალისწინებს ამ პრიორიტეტებს და ლიცენზიის მაძიებელთა მიერ წარმოდგენილი სამაუწყებლო კონცეფციების მათთან შესაბამისობას.

